

קֶרֶן בִּטוּחַ וּפְנִסְיָה לַמּוֹעֲלִים חֻקָּאִיִּים וּבִלְתֵּי מַקְצוּעִיִּים בְּיִשְׂרָאֵל אֵגוּדָה שִׁיתוּפִית בַּע"מ¹

תִּקְנוֹת קֶרֶן פְּנִסְיָה מְקִיפָה²

הַעֲרָת מַעֲרַכַת וְהַמְנִיחַ:

1. לַחֲפִסְקַת תַּחֲוֹלְתוֹ שֶׁל תִּקְנוֹן זֶה, עַל מִי שְׁחֹדֵשׁ חֻזְכוּתוֹ הָרִאשׁוֹן שֶׁלּוֹ לְקַצְבָּה הֵינּוּ אוֹקְטוֹבֵר 2003 אוֹ חֹדֶשׁ מֵאוּחֵר מִזֶּה, רֵאֵה בְּתִקְנוֹן הָאֶחָד הַמְּנוּבָא בְּפֶרֶק 11.04.6 לְעִיל.
2. לְשִׁינוּיִים רַבִּים בְּתִקְנוֹן זֶה, בִּיחַס לְחֻבְרִים אַחֲרִים, רֵאֵה גַם בְּפֶרֶק 11.04.6.

תּוֹכַן הָעֲנִינִים

ע"מ	תקנה	ע"מ	תקנה
			פֶּרֶק א' – הַגְּדֵרֵת מוֹנָחִים
10	14. צְבִירַת זְכוּיוֹת בַּעַת עֲבֹדָה חֲלֻקִית	3	1. הַגְּדֵרֹת
10	אוֹ הַפְּסָקָה בַּעֲבֹדָה	4	2. זָכַר וְנִקְבָּה
10	15. עוֹבֵד עוֹנְתִי		
			פֶּרֶק ב' – כִּלְלִי
10	16. הַשְּׂכָר חֻקוֹבֵעַ לְצוֹרֵךְ חִישׁוֹב	5	3. מַקְוֹרוֹת הַחֲכַנְסָה וְהַמִּימּוֹן שֶׁל הַקֶּרֶן
10	הַפְּנִסְיָה שֶׁל עוֹבֵד עוֹנְתִי	5	4. אַחֲרִיּוֹת חֻקָּרָן
10	17. עֵדְכוֹן פְּנִסְיַת זִיקְנָה וְשֵׁאִירִים	6א	5. סוּגֵי גַמְלָאוֹת, מַעֲנָקִים וְתַשְׁלוּמִים
10	18א(1) עֵדְכוֹן רֵאשׁוֹן שֶׁל הַפְּנִסְיָה		
10	18ב(2) עֵדְכוֹן פְּנִסְיַת		פֶּרֶק ג' – חֲבֵרוֹת בְּקֶרֶן
10	אֲחֵרֵי עֵדְכוֹן רֵאשׁוֹן	6א	6. תַּנְאֵי חֲצֻרְמוֹת לְקֶרֶן
10	18. שְׁלִילַת חֻזְכוּת לְגִימְלָה אוֹ חֲפֻזְתָּהּ	6ב	7. תַּעֲדוּת, מַסְמָכִים וְחֻזְכוּת אַחֲרוֹת
10	19. הַשִּׁמּוּשׁ בְּגִימְלָה	7	8. חֲפִסְקַת חֲבֵרוֹת בְּקֶרֶן
11	20. הַעֲבֵרַת חֻזְכוּת לְגִימְלָה אוֹ קִיּוּזָה	7	9. חִידוּשׁ חֲבֵרוֹת וְהַשְׁלַמַּת זְכוּיוֹת
11	21. מְנִיעַת כַּפַּל גִּימְלָאוֹת		
11	22. זְכוּת לַפְּנִסְיַת שֵׁאִירִים וּפְנִסְיַת		פֶּרֶק ד' – תַּשְׁלוּמִים
11	זְקֵנָה בַּעַת וּבַעוֹנָה אַחַת	8	10. סִילּוֹק תַּשְׁלוּמִים לְקֶרֶן
11	22א. כַּפַּל גִּימְלָאוֹת לִיתוּמִים	8	11. פְּנוּר בְּתַשְׁלוּמִים עֵיִי הַמַּעֲטִיק
11	23. חֲפִסְקַת אַחֲרִיּוֹת שֶׁל הַקֶּרֶן	8	12. תַּשְׁלוּמִים בַּעַד הַעֵבֵר
12	24. בִּטוּחַ הַדְּדִל ³		
12	25. תּוֹדַעָה עַל פְּטִירָה	9	13. הַשְּׂכָר חֻקוֹבֵעַ לְצוֹרֵךְ חִישׁוֹב הַפְּנִסְיָה
			13א. הַשְּׂכָר חֻקוֹבֵעַ בַּמְקָרָה שֶׁל שִׁנּוּי
			בְּחִיקְף חֲמִשְׁרָה
			פֶּרֶק ה' – גִּימְלָאוֹת
			13. הַשְּׂכָר חֻקוֹבֵעַ לְצוֹרֵךְ חִישׁוֹב הַפְּנִסְיָה
			13א. הַשְּׂכָר חֻקוֹבֵעַ בַּמְקָרָה שֶׁל שִׁנּוּי
			בְּחִיקְף חֲמִשְׁרָה
			פֶּרֶק ו' – תִּיוּן
			26. תִּיוּן שֶׁל חֶלֶק מִחֲפִנְסִיָּה
			בַּעַת חֲפִרִישָׁה

1 מִיִּסְדוֹ שֶׁל הָאֵיגוּד הָאַרְצִי שֶׁל הַמּוֹעֲלִים הַחֻקָּאִיִּים הַשְּׂכִירִים, פּוֹרְסֵם בְּהוֹצָאת הַקֶּרֶן – יָנוּאֵר 1989.

2 הַתִּקְנוֹת נִיתְּנוּ לְחֻלֵּן כְּפִי שְׁפוֹרְסָמוּ בִּינוּאֵר 1989, עִם עֵדְכוֹן עֵפִיִי הַסַּכֵּם הַמְּסַגֵּר, רֵאֵה בְּפֶרֶק 89/90 – 991 בְּקוֹבֵץ הַחֲסָכִים הַקִּיבּוּצִיִּים. תִּקְנוֹת הַפְּנִסְיָה מַעוּגְנוֹת בְּהַסְמָכִים הַקִּיבּוּצִיִּים הַכִּלְלִיִּים בַּעֲנֵף הַחֻקָּלָאוֹת, רֵאֵה בְּחֶלֶק 22 בְּקוֹבֵץ הַחֲסָכִים הַקִּיבּוּצִיִּים, וְחֵן עֲרֻזוֹת בְּהַתָּאֵם לַתִּקְנוֹת מַס הַכְּנָסָה וְכִלְלִים לְאִישׁוֹר וְנִיחּוּל קוֹפּוֹת גַּמְלָה, הַתְּשַׁכִּיִּד – 1964, רֵאֵה בְּפֶרֶק 11.03 לְעִיל (לְחֵלֵן – תִּקְנוֹת מַס הַכְּנָסָה).

3 רֵאֵה תִּקְנוֹת הַבִּיטוּחַ הַחֲדָדִי, שֶׁחֵן חֲדִשְׁתִּיּוֹת, בְּפֶרֶק 11.10.7.1 לְחֵלֵן.

11.10.7

1

עמ'	תקנה	עמ'	תקנה
19	47. חישוב הפנסיה לנכה		טבלת מקדמים לחמרה כספית לתקופה של 5 שנים (חיוון)
	48. התאמת סכום הפנסיה	12	(בהערה)
19	להכנסה מעבודה		פרק ז' – פנסית זיקנה
	49. סדר עבודת הועדה הרפואית	13	27. זכאות לפנסית זיקנה
20	וקביעת הנכות		28. פנסית הזיקנה –
20	50. בדיקות רפואיות והגשת מסמכים	14	לוח, הגדרות ושיעור
20	51. זכויות שאירי חבר נכה	15	29. הודעת המועמד לפרישה לפנסיה
	פרק י' – החזרת כספים	15	30. פרישה מוקדמת
20	52. זכאות להחזרת או העברת כספים		31. מענק לחבר שצבר ותק מוגדל בקרו
	53. החזרת כספים כשקיים הסכם קיבוצי או צו לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים	15	32. שיעור הפנסיה לחבר הממשיך לעבוד לאחר גיל הפרישה
20		15	33. אלמנה או אלמן של הזכאי לפנסיה
21	54. חישוב הסכום שיוחזר	15	
21	55. החזרת כספים לשאירים	16	34. יתומים של הזכאי לפנסיה
	56. זכויות חבר או שאירו שחוזרו להם כספים	16	35. אלמנה ויתומים של הזכאי לפנסיה אשר הקדים את הפרישה
21	פרק י"א – שמירת זכויות		פרק ח' – פנסיה לאלמנה, ליתומים ולהורים של חבר שנפטר לפני גיל הפרישה
	57. שמירת זכויות	16	36. הגדרת מונחים
	פרק י"ב – המשכת חברות	17	37. הזכות לפנסית שאירים
22	58. המשכת חברות	17	38. פנסיה לאלמנה ואלמן
	פרק י"ג – רציפות ושמירת זכויות	17	39. פנסיה ליתומים
22	59. רציפות ושמירת זכויות ⁵	18	40. מועד קובע לקביעת שיעור הפנסיה
	פרק י"ד – הוראות כלליות	18	41. פנסיה לחורים
	60. גימלאות ואו כספים אחרים שיש לשלם עפ"י תקנות אלה אינם נכללים בעובון	18	42. פנסיה מקסימלית לשאירי חבר שנפטר
22			פרק ט' – פנסית נכות
23	61. חוקות לקביעת גיל	18	43. הגדרת מונחים
	62. מועדי תשלום הפנסיה ושיעורה לאחר תיקון גיל	18	44. הזכאים לפנסית נכות
23	63. מועד תשלום הפנסיה		44א. זכאות לפנסית נכות – השלמת תשלומים למפרע
	פרק ט"ו – יישוב סכסוכים⁶	19	45. תחילת תשלום פנסית נכות
23	64א. הגדרות	19	46. שיעור הפנסיה לנכה
23	64ב. הקמת ועדות הערעורים והרכבן		46א. שיעור הפנסיה לנכה שצורף ללא השלמת תשלומים למפרע
23	64ג. בירור סכסוכים בערכאה ראשונה	19	

5 לתקנות הפנסיה המקיפה צורפו כנספח א' התקנות להבטחת רציפות זכויות פנסיה, ראה בפרק 11.11.1, יתר ההסכמים לשמירת רציפות פנסיה – ניתנים שם בחלק 11.11.

6 לפי הוראות ועדת הבקורת המרכזית נקבעו בתקנות קופות הגמל ההסתדרותיות, סעיף בדבר (המשך ההערה בעמוד הבא)

תקנה	עמ'	תקנה	עמ'
64ד. בירור סכסוכים בפני רשות השיפוט וביה"ד לעבודה	24	נספח א' – תקנות לחבטות רציפות זכויות	11.11.1
64ה. הדין בפני רשות השיפוט – בוררות	24	נספח ב' – טבלת מקדמים להמרה כספית לתקופה של 5 שנים (תיוון) (בהערה) 12	

קֶרֶן בִּיטוּחַ וּפְנִסְיָה לַפּוֹעֲלִים חֻקְלָאִיִּים וּבִלְתֵי מִקְצוּעִיִּים בְּיִשְׂרָאֵל

אגודה שיתופית בע"מ

תקנות קרן פנסיה מקיפה³

פרק א' – הגדרת מונחים

תגדירות

1. בתקנות אלה:

"האגודה"	--	קרן בטוח ופנסיה לפועלים חקלאיים ובלתי מקצועיים בישראל, אגודה שתופית בע"מ.
"תקנון האגודה"	--	תקנון האגודה כפי שיהיה בתוקף מזמן לזמן.
"הקרן"	--	קרן פנסיה לפועלים חקלאיים לפי תכנית פנסיה מקיפה.
"תקנות" או "תקנות אלה"	--	תקנות הקרן כפי שתהיינה בתוקף מזמן לזמן.
"חבר"	--	חבר באגודה ובקרן.
"עובד עונתי"	--	עובד שעבד לפחות 100 יום בעונה כאמור בתקנה 15.
"פנסיה"	--	סכום כסף חודשי שהקרן תשלם לפנסיונר או לשאייריו, או לחבר שהפך לנכה, או לשאיירי נכה שנפטר, או לשאיירי חבר שנפטר לפי תקנות אלה.
"פנסיונר"	--	אדם המקבל פנסיה מהקרן.
"מענק"	--	סכום כסף חד פעמי.
"גימלה"	--	כל טובת הנאה בכסף, להוציא החזרת כספים, המשולמת ע"י הקרן בהתאם לתקנות.
"שנה חודש"	--	למגין הלוח הגריגוריאני.

ישוב סכסוכים והוא ניתן כאן כפי שתוקן על ידי הנהלת הקרן לרגל חקמת רשות השיפוט בהסתדרות, ראה תקנות סדרי הדין, בפרק 10.1.8.7 לקובץ, כן ראה בענין זה הסעיפים הנוגעים להליכי בוררות בפרק 10.2.2 – ש.ס.

3 **למחות תקנות פנסיה כחחה בין הצדדים, ולענין האבחנה בין השכם פנסיה לבין תקנות קרן פנסיה, שינוי שיטת הפנסיה ומסק דין הצהרתי ראה בפרק 11.01 לעיל, הדין בהסדרי הפנסיה, הגמלאות, קופות הגמל ופרשנותם.**

11.10.7

3

פרק הזמן המכשיר חבר להיות זכאי לגימלה.	--	"תקופת אכשרה"
		"הצטרפות לראשונה
כמוגדר בתקנה 28(ב).	--	לקרן"
כמוגדר בתקנה 28(ב).	--	"ותק פנסיוני מוכה"
כמוגדר בתקנה 28(ב).	--	"תקופה כוללת"
תקנות להבטחת רציפות זכויות הפנסיה לחברי קרנות העובדים מקרן אחת למשניה (המופיעות בנספח א' לתקנות אלה המהווה חלק בלתי נפרד של תקנות אלה) כפי שתהיינה בתוקף מוזמן לזמן.	--	"הסדר להבטחת רציפות זכויות הפנסיה"
אשת חבר או פנסיונר או מי שבית משפט יצהיר עליה כידועה בצבור כאשתו. ⁵	--	"אשה"
ילד של חבר או פנסיונר כולל ילד חורג וילד מאומץ שטרם מלאו להם 21 שנה.	--	"ילד"
אשת חבר או פנסיונר שנפטרה, שגרה עמו בעת פטירתו. ⁶	--	"אלמנה"
ילד של חבר שנפטר או של פנסיונר שנפטר.	--	"יתום"
אלמנה, יתום, הורה של חבר שנפטר שהיה סמוך על שולחן החבר לרבות הורה כאמור של אשת חבר שנפטר.	--	"שאר"
תשלום המעסיק לחבר, תוך כדי ועקב עבודתו, ממשרה אחת שבגינה שולמו התשלומים ע"י המעסיק והחבר לקרן, המורכב משכר משולב, לרבות תוספות מחלקתיות ו/או מקצועיות, שכר עידוד (פרמיות) ורכיבי שכר נוספים אם הוסכם עליהם בהסכמי שכר קבוציים כלליים או מיוחדים, וכן תוספות שכר או תשלומים מיוחדים שאינם לפי הסכמים קבוציים כלליים או מיוחדים, אם הוסכם עליהם בין החבר ומעסיקו לבין האגודה בכתב וכפוף לאמור בתקנות מס הכנסה.	--	"שכר"
תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964 כפי שתהיינה בתוקף מוזמן לזמן. ⁶	--	"תקנות מס הכנסה"
חוק הבטוח הלאומי כפי שיהיה בתוקף מוזמן לזמן.	--	"חוק"

2. כל האמור בתקנות במין זכר פירושו גם מין נקבה וכן להיפך, אלא אם יש בתקנות הוראה מפורשת אחרת.

כר ונקבה

4 ראה החסדר שצורף לתקנות אלה כנספח א', בפרק 11.11.1 לחלק, וראה פרק י"ג לחלק.

5 לענין הגדרת אלמנה ראה הערה 3 בפרק 11.10.1 לעיל, הפסיקה לענין "חיזוע בצבור כבן זוג", ראה בפרק 11.01 לעיל, חזן בפרשנות תקנות קופות פנסיה.

6 ראה התקנות בפרק 11.03 לעיל.

פֶּרֶק ב' – כִּלְלִי

3. (א) כספי הקרן מצטברים מן התשלומים של המעסיקים והעובדים וכן מריבית וסוגי תשואה אחרים מהשקעות הקרן.

העובד ישלם לקרן סכום השווה ל-5.5% משכרו.

המעסיק ישלם לקרן סכום השווה ל-12% משכר העובד.⁷

(ב) תשלומים על פי תקנה זו, או כל תשלומים אחרים לקרן, בכל שעור שהוא, שאין עמם מילוי אחר האמור בתקנות אלה, יקנו לעובד זכות חוסך, אך לא יקנו לעובד זכות חברות בקרן וכן הגובע מזכות זו.⁸ חוסך, כאמור בתקנת משנה זו, יהיה מבוסס בבטוח הדדי, הכל בהתאם לתקנות בטוח הדדי של האגודה כפי שתהיינה בתוקף מזמן לזמן, וכן יהיה זכאי להחזרת כספים בהתאם לתקנות.⁹

4. הקרן בכספיה היא בלבד, המצטברים כאמור בתקנה 3 לעיל, תהיה אחראית למילוי המוטל עליה לפי התקנות וכספי הקרן ישמשו למטרות שלהן מיועדת הקרן.

7 **הפרשות המעסיק חוגגלו** ל-12% בהסכם הקיבוצי הכללי שנחתם ביום 1.7.85 (מספרו בפנקס החסכמים 7066/85), שתיקן את החסכמים הקיבוציים הכלליים בענף החקלאות, ראה בחלק 22 בקובץ החסכמים הקיבוציים. **הסדר הניכויים משכר העובד** הנתונים בסעיף קטן זה, (5.5% במקום 5%), תוקן עפ"י הסכם המסגרת לשנים 88/90 בתוקף מיום 1.8.88, ראה סעיף 8 בפרק 88/90 – 991 בקובץ החסכמים הקיבוציים, **שהורחב בצו החריבה** שפורסם ביום 3596, התשמ"ט, עמ' 367, הניתן בחערה 1 לפרק 11.10.01 לעיל. תשומת הלב מופנית גם לתקנה 41 לתקנות מט חכנסה העוסקת בחזרת כספים למעביד.

בהודעת נשיים מט/17 מיום 15.11.88 הוקטנו הפרשות בגין עובדי המדינה המבוטחים בקרן הביטוח לפועלים חקלאיים מ-14.6% ל-9.1%, ראה פסקה 02.364 לתקשייר בחזור החשב הכללי 9/91 מיום 22.7.91 פורסמה החלטה על הגדלת הפרשות והניכויים לפנסית יסוד לעובדים המבוטחים בקרן הביטוח לפועלים חקלאיים כלהלן: הפרשת המעביד 10.1% (במקום 9.1%) דחיינו הפרשת המעביד לפנסית יסוד תגדל ל-6% (במקום 5%). הניכוי מהעובד לפנסית יסוד יהיה 5.5% (במקום 5%).

מבחינה חוקית הוסדר נושא הניכויים וההפרשות בחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958. ראה סעיף 19 א לחוק, בפרק 10.3 לעיל.

כן ראה סעיף 26 לחוק הגנת השכר, הקובע כי אי העברת סכום שנוכח משכרו של עובד עד המועד הקבוע בחוק, מחווה עבירה, ואולי גם עילה לחרמת מסך בתאגיד. לענין תרופות, בגין אירעברת הפרשות, ראה גם בפרק 11.01 לקובץ, לעיל.

8 וראה דביע לב/6-6, קופה מרכזית לתגמולים ופנייה לפקיד – ראובן ליאון; פד"ע כרך ד', עמ' 246, בו נפסק כי הצדדים הנוגעים בדבר יכולים ליצור מצב עובדתי מוסכם בדבר חברות בקופה, למרות החוראה כאמור.

9 תקנות הביטוח ההדדי ניתנות בפרק 11.10.7.1 להלן.

11.10.7

5

קרו ביטוח ופנסיה לפועלים חקלאיים – תקנות קרו פנסיה מקיפה
5. ואלו הם סוגי הגמלאות והתשלומים שהקרו תשלם לחבר או לשאייריו בהתאם לתקנות:-

סוגי גמלאות,
מענקים ותשלומים

(1) פנסיה לחבר שהגיע לגיל הפרישה.

(2) פנסיה לחבר שהקדים פרישתו.

(המשך בעמוד 6א)

קרן ביטוח ופנסיה לפועלים חקלאיים - תקנות קרן פנסיה מקיפה

סוגי המלאות,
מענקים
והשלומים

5. ואלו הם סוגי הגמלאות והתשלומים שהקרן תשלם לחבר או לשאייריו בהתאם לתקנות:-
- (3) מענק לחבר שהגיע לגיל הפרישה אשר ותקו בקרן הפנסיה עולה על 35 שנים מלאות.
 - (4) היוון חלק של פנסית זיקנה.
 - (5) פנסיה לאלמנות של הזכאי לפנסיה.
 - (6) פנסיה לאלמן של הזכאית לפנסיה.
 - (7) פנסיה ליתומי/ה של הזכאיות לפנסיה.
 - (8) פנסיה לאלמנתו של חבר שנפטר בטרם הגיעו לגיל הפרישה.
 - (9) פנסיה לאלמן של חברה שנפטרה בטרם הגיעה לגיל הפרישה.
 - (10) פנסיה ליתומי/ה של חברה שנפטרה בטרם הגיעו לגיל הפרישה.
 - (11) פנסיה להוריו או להורי בן-זוג של חבר שנפטר בטרם הגיעו לגיל הפרישה.
 - (12) פנסיה זמנית או קבועה לחבר שהפך נכה בעל דרגת נכות מלאה.
 - (13) פנסיה זמנית או קבועה לחבר שהפך נכה בעל דרגת נכות חלקית.
 - (14) פנסיה לשאיירי נכה שקיבל פנסית נכות.
 - (15) פנסית זיקנה, נכות ושאיירים ומענקים לזכאים מכה הסכמים והסדרים להבטחת רציפות זכויות הפנסיה¹³.
 - (16) פנסית זיקנה, נכות, שאירים ומענקים לזכאים מכה שמירת זכויות הפנסיה באגודה.
 - (17) מענק בטוח הדדי, לשאיירי חבר עפ"י תקנות בטוח הדדי של האגודה כפי שתהיינה בתוקף מזמן לזמן¹⁴.
 - (18) החזרת כספים.

פרק ג' - חברות בקרן¹⁵

6. (א) אדם שגילו בעת כניסתו לקרן 18 שנה לפחות יהיה חבר אם הוא עובד אצל מעסיק, שאותו קיים הסכם לפי תקנת משנה (ג) להלן, ושולמו לקרן תשלומי המעסיק והחבר בהתאם לתקנות 3 ו-10 לתקנות, או כל אדם אחר, לפי התנאים שיקבעו בהסכמה עם האגודה.
- (ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) לתקנה זו ובכפוף להסדרים והסכמים בדבר רציפות זכויות הפנסיה, אדם שגילו בזמן כניסתו לקרן 35 שנה ומעלה בגבר ו-30 שנה ומעלה באשה, יהיה חבר בקרן ויהיה מבוטח בפנסית זיקנה וכן בביטוח הדדי על פי תקנות בטוח הדדי של האגודה כפי שתהיינה בתוקף מזמן לזמן ולא יהיה מבוטח ו/או זכאי לפנסיה לפי הפרקים (ח) ו/או (ט) ו-13 ראה ההסדרים וההסכמים להבטחת רציפות זכויות פנסיה, בחלק 11.11 להלן.
- 14 ראה תקנות הביטוח ההדדי שהן חד שנתיות בפרק 11.10.7.1 להלן. תקנות הביטוח ההדדי במבטחים נדונו בדב"ע 1/8-1, יוסף דוד - מבטחים; פד"ע כרך י"א, עמ' 194, בו נקבע כי ביטוח הדדי - להבדיל מביטוח פנסיוני - הינו לתקופה קצובה וכלל בביטוח כגון זה תוא, שהאירוע המזכה יבוא בזמן תוקפו של הביטוח, הכוונה לאירוע המזכה, להבדיל מהעילה שיכול ותחיה בשלה לאחר מכן. משחל "אירוע מזכה" בשנה מסוימת - חלות תקנות הביטוח ההדדי שהיו בתוקף אותה שנה.
- וראה פסקי דין נוספים לענין תקנות הביטוח ההדדי בפרק 11.10.7.1 להלן.
- 15 וראה לענין החברות הערה 11 לעיל, ודב"ע לד/46-3, אברהם פלגור - הסנה וקרן הגמלאות המרכזית; פד"ע כרך ה', עמ' 477, שתפציתו ניתנת בפרק 11.01 לעיל, הדין בנושא. היחסים בין המבוטח לבין קרן פנסיה נובעים מעצם החברות בתאגיד, והתקנות של הקרן, מחייבות את החברה (היא הקרן) ואת חברה כאילו נערכו עלידי כל אחד מהמבוטחים, וכאילו הכילו התחייבות מצד כל המבוטחים ומצד החברה לקיים את כל חוראות התאגיד והתקנות, דב"ע תשנ/60-3, עמיסם ברקן ואח' - קרן הגמלאות המרכזית; פד"ע כרך כ"ב, עמ' 258-9.

11.10.7

א6

קרן ביטוח ופנסיה לפועלים חקלאיים - תקנות קרן פנסיה מקיפה לתקנות אלה וכן לא יהיו שאיריו זכאים לפנסיה לפי הפרקים (ח) ו/או (ט) לתקנות, אלא אם יקבעו תנאים מיוחדים אחרים בהסכם קיבוצי כללי או מיוחד בין ארגון המעסיקים או מעסיק לבין ארגון העובדים והאגודה.

(ג) היה מעסיק קשור בהסכם, לפיו יבוטחו העובדים בקרן, יהיו כל העובדים המועסקים על ידו, במשך כל תקופת עבודתם בלי יוצא מן הכלל, חייבים להיות חברים בתנאים שהוגדרו בתקנת משנה (א) לעיל. אין עובד יחיד או מספר עובדים, אצל מעסיק יכולים להיות חברים, מבלי שכל יתר העובדים אצל אותו מעסיק יהיו אף הם חברים, אלא אם כן נקבע אחרת בהסכם קיבוצי כללי להסדר פנסיה החל על המעסיק שהאגודה חתמה עליו, ובהעדר הסכם קיבוצי כללי, הסכם קיבוצי מיוחד שהאגודה חתמה עליו, ובהעדר הסכם קיבוצי כלשהו, אם הוסכם בדרך אחרת עם האגודה, והאגוד הארצי של הפועלים החקלאים השכירים.

7. (א) חבר או כל אדם אחר ימציאו לאגודה תעודת זהות ומסמכים אחרים שידרשו ע"י האגודה. נקבעו זכויות אדם או חבר בקרן לפי הפרטים המצויים בתעודת זהות ובמסמכים אחרים ואתם פרטים שונו כולם או מקצתם רשאית האגודה לשנות או לבטל אותן זכויות, הכל לפי הענין.

(המשך בעמ' ז)

תעודת מסמכים
וזכויות אחרות

קרן ביטוח ופנסיה לפועלים חקלאיים - תקנות קרן פנסיה מקיפה
(ב) האגודה רשאית לדרוש מחבר או משאיריו או מכל אדם אחר לפני אישור גימלה או
תשלום כלשהו, אישורים, תעודות, מסמכים, פסקי-דין וצווים הכל בהתאם לנסיבות ועל החבר או
שאיריו או האדם האחר למלא אחר דרישות אלה כתנאי מוקדם לקבלת הגימלה או תשלום אחר.¹⁶
8. (א) חברותו של חבר נפסקת בקרות אחד המקרים להלן¹⁷:

- (1) עם פקיעת חברותו באגודה בהתאם לתקנון האגודה.
- (2) אם הוא איננו עובד עונתי ונפסקו התשלומים עבורו במשך תקופה העולה על 3 חדשים רצופים.
- (3) אם נפסקו התשלומים עבורו לקרן בתקופה שאינה עולה על 3 חדשים ובתנאי שיש לו הסדר פנסיוני אחר הכולל נכות ושאימים.
- (4) החל לקבל גימלה מכת חברותו בקרן, למעט חבר המקבל פנסית נכות חלקית, ממשיך לעבוד ומתקיימים בו הוראות תקנה 6 לתקנות.
- (5) הוחזרו או הועברו הכספים שהצטברו לזכות החבר, כולם או מקצתם, בהתאם לפרק י' בתקנות.

(ב) התקופה בעדה מקבל החבר פנסית נכות מלאה או חלקית מהקרן תחשב כתקופת חברות בקרן¹⁸.

(ג) התקופה בעדה מקבל החבר תשלומי דמי מחלה מהאגודה תחשב כתקופת חברות בקרן.

9. (א) נפסקו התשלומים לקרן עפ"י תקנה 3 לתקנות בעבור חבר במשך תקופה העולה על 3 חודשים, והחבר לא הוציא את הכספים שהצטברו בחשבונו בקרן וחיידש חברותו בקרן עפ"י התקנות, יהא החבר חייב בצבירת וותק נוסף בקרן, למנין תקופת האכשרה, לצורך זכאות לפנסית נכות ושאימים. אורך הצבירה של הוותק הנוסף יהיה כאורך תקופת ההפסקה בתשלומים בנכוי 3 חדשים, אך לא יותר מ-9 חדשים.

חלה חבר במחלה בתקופת הפסקת התשלומים כאמור ולפני חיידש החברות, יהיה זכאי לקיצבת נכות ושאייריו יהיו זכאים לקיצבת שאירים רק אם לפני קרות העילה המזכה אותו או את שאיריו בקיצבה צבר וותק של 36 חדשים מיום הפסקת התשלומים לקרן בנכוי 3 חדשים.

(ב) נפסקו התשלומים לקרן עפ"י תקנה 3 לתקנות, בעבור חבר במשך תקופה שאינה עולה על 12 חדשים, והחבר לא הוציא את הכספים הרשומים לזכותו בקרן, ונתמלאו לגבי התנאים המוקדמים להיותו חבר לפי התקנות וההפסקה בתשלומים נגרמה מכל סיבה שהיא, יהא החבר רשאי לשלם לקרן את תשלומיו הוא ותשלומי המעסיק יחדיו בעד התקופה האמורה, כשהם מחושבים על בסיס שכרו בעת התשלום לקרן.

(ג) מימוש הזכות עפ"י תקנת משנה (ב) לעיל מותנית בכך שהחבר שלם לקרן את התשלומים כנזכר לעיל, בתוך 12 חודשים מיום שחזר להיות חבר.

התשלומים עפ"י תקנת משנה (ב) לעיל יבואו במנין הוותק בקרן הפנסיה, למעט לצורך מנין תקופת אכשרה לנכות ושאיירים.

(ד) תקנה זו לא תחול על עובד עונתי.

16 על נפקות השאלון וסמכות הקרן לפעול על פיו ראה ע"א 361/64, קרן הגמלאות המרכזית נ. רבקה וגרטה כנר, פד"י כרך י"ט(1), עמ' 134. סופס פרטים אישיים נדון בע"א 356/78 שטייניץ נ. קרן גימלאות של חברי אגד בע"מ; פד"י כרך ל"ג(3), עמ' 556, בו נפסק, בעמ' 560, מול האות א', כי ניתן לטעון השתק כלפי קרן הגמלאות בגין חוסר תגובה מצידה על הפרטים בטופס שהגיש לה המנוח.

17 וראה לענין החברות הערה 10 לעיל, וכן דב"ע לד/46-3, אברהם פלצנר - הסנה וקרן הגימלאות המרכזית; פד"ע כרך ה', עמ' 477, שתמציתו ניתנת בפרק 11.01 לעיל.

18 בהתאם החלטת ועדת הביקורת המרכזית בחוזה מס' ח/19 מיום 17.6.65, המחייבת נכה להפריש 5% מהפנסיה שלו, עד הגיעו לגיל 65, וראה הערה 10 לעיל בדבר הגדלת דמי הגמולים ל-5.5%.

פרק ד' - תשלומים

10. המעסיק ישלם לקרן, את הסכומים המגיעים ממנו, וינכה משכר העובדים את הסכומים המגיעים מהם לקרן ויעבירם מידי חודש בחודשו לא יאוחר מ-15 לחודש בעד החודש שחלף, הכל בהתאם לתקנות ותקנון האגודה.¹⁹

סילוק התשלומים לקרן

11. (א) לא שילם המעסיק את הסכומים המגיעים ממנו, ומעובדיו במועד, יהא המעסיק חייב לקרן את התשלומים שבפיגור ובנוסף עליהם לפי בחירתה של האגודה:

פיגור בתשלומים ע"י המעסיק

(1) ריבית פיגורים בשיעורים שיקבעו מפעם לפעם על-ידי האגודה.

(2) או הפרשי הצמדה וריבית כאמור בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961.

(ב) כל סכום שהמעסיק ישלם או יעביר לקרן על חשבון החוב הגיל יוקף תחילה לחשבון הריבית, לאחר מכן לחשבון הפרשי הצמדה ולאחר מכן על חשבון החיובים עצמם לפי סדר זמנם.

(ג) אין האמור לעיל בא לפגוע בזכותה של הקרן לקבל מאת המעסיק לכל הפחות את הסכומים האמורים בתקנה 22 לתקנות מס הכנסה.

(ד) אין באמור לעיל כדי לפגוע בזכותה של האגודה לתבוע מהמעסיק פיצויי הלגה ו/או שפוי כאמור בחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958.²⁰

תשלומים בעד העבר

12. חבר שנתמלאו בו תוראות תקנה 6 לתקנות, רשאי לפנות לקרן בבקשה כי הכספים שהצטברו לזכותו בקופת גמל לפני היוותו חבר ישמשו למימון רכישת וותק בקרן הפנסיה על בסיס חישוב אקטוארי.

19 ראה דביע לב/3-6, מבטחים - בריק יהלומים (1947) בע"מ; פד"ע כרך ג', עמ' 462, הקובע כי החובה לנכות מהשכר למעביד ולהעביר לתועלתו סכום שנוכה, אינה הופכת את אותו חלק של דמי הגמולים לחוק שחייב בו המעביד, וראה סעיף 19א לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958, בפרק 10.3 לעיל, וכן תקנות הגנת השכר (פרטים ומסירת הודעות), התשל"ו-1976 - בפרק 11.01 - בדבר חובת הדיווח של מעביד לקופת גמל. שאלת אי תשלום דמי גמולים כמתחייב מצו הרחבה ומחסום קיבוצי נדונה בדביע לז/109-3, שבתאי פינר - דפוס ב. אוטנר ומבטחים; פד"ע כרך ט', עמ' 100, ובו נקבע שיש בכך הפרת חוזה, שגרם לכך שלא יצטברו סכומים בקרן בהם היה העובד זוכה עם פרישתו, מעביד כזה חייב בתשלום פיצוי בגובה הסכומים שחייב היה להעביר לקרן כחלקו הוא בדמי הגמולים, בתוספת ריבית והצמדה עד למועד פרישת העובד, וראה דביע לט/34-3, אליעזר שמואל - קרן ביטוח ופנסיה של פועלי בנין; פד"ע כרך י', עמ' 337, הקובע כי הפרש שכר הנובע מהחלפת דירוג מהווה חלק מ"המשכורת החדשה הכוללת" לענין דמי גמולים שהמעביד והעובד חייבים בתשלומם לקרן הגמלאות. אית-תשלום דמי גמולים בגין הפרשי השכר כאמור היווה הפרת החוזה שבין המעביד והעובד, המזכה את הצד השני בפיצוי.

כן ראה דביע לט/46-3, דוד פלדון - אריגי דן בע"מ; פד"ע כרך י"א, עמ' 107, הקובע כי העובד איננו חסר אוניס נגד מעביד המזניח את חובותיו כלפי קרן גמלאות ורשאי הוא לתבוע את המעביד כי ישלם לקרן את הסכומים המגיעים ממנו ויעביר את הניכויים משכרו. תביעות כאלו יכול עובד להגיש מידי חודש בחודשו, כל אימת שהמעביד הפר את חובתו. תביעות כאמור מתיישנות, בזו אחר זו, מקץ שבע שנים.

ראה ת.א. ת"א 6309/67, בן משה נ. עירית הרצלית; פס"ם כרך ע"ד, עמ' 178 בדבר חיוב מעביד, שלא העביר את הניכויים עקב רשלנות, בתשלום פיצויים בגובה דמי הביטוח שהיו זכאים להם השאירים, כן ראה ת.א. חיפה 388/68 מנצור נ. מלון גנתון ומבטחים (נפסקים מחוזיים כרך ע"ד, עמ' 138). ראה בענין זה גם סעיף 11 להלן, וע"א 378/70, עזבון שהד נ. דרדיקמן (פד"י כ"א, חלק שני עמ' 190), בו חויב מעביד, שלא העביר למבטחים את דמי הניכויים, לשלם את דמי הביטוח, למרות ששילם את כספי ההפרשות לעובד במישרין.

וראה פרק 11.01 לעיל, הדין בכללים בדבר הסדרי פנסיה וגמלאות לרבות ענין ההפרשות והניכויים, זכות התביעה והתיישנותה.

20 פיצויי הלגה על ההפרשות לקופות גמל הוסדרו בסעיף 19א לחוק ובסעיף 26 לאותו חוק הוסדר הנושא לגבי הניכויים משכר העובד, לעיל, לפיו אי העברת הסכום מהווה עבירה הגוררת קנס, דביע לד/40-3, אולמי פאר אשקלון בע"מ - ארמנד אזרז, פד"ע כרך ה', עמ' 401, לפיו יש בכך הפרת חוזה המזכה את העובד ושאינו בפיצוי על הפרת חוזה, ע"א 378/70, עזבון המנוח משה שהד ואח' - צבי דרדיקמן; פד"י כרך כ"ה(2), עמ' 182, הנדון שם ודביע מא/115-3, ישיבת בני-עקיבא "אהל משה" - שמחה אזרזי, פד"ע כרך י"ג, עמ' 171. וכן פרק 11.01 לעיל, הדין בהסדרי הפנסיה וגמלאות בקופות הגמל.

פרק ה' - גימלאות²¹

השכר הקובע
לצורך חישוב
הפנסיה

13. (א) תשלום הפנסיה לזכאים לה על פי התקנות, ייעשה על בסיס השכר הקובע של החבר כמפורט בתקנת משנה (ב) להלן.

(ב) השכר הקובע, לצורך חישוב הפנסיה, ייקבע לפי ממוצע השכר בגינו הועברו התשלומים לקרן במשך 36 חודשי העבודה האחרונים, שקדמו למועד בו חלה עילת תשלום הפנסיה, וזאת בהתאם לערכו בחודש האחרון שקדם למועד הנ"ל כאמור להלן. השכר של כל חודש מ-36 החודשים הנ"ל יובא לערכו כפי שהוא בחודש האחרון לפני המועד הנ"ל ע"י צרוף תוספות היוקר ששולמו לעובדים השכירים במדינה מידי פעם בפעם בחודשים הנ"ל (להלן - ערך ביניים). הממוצע של כל ערכי הביניים הנ"ל מהווה את השכר הקובע לצורך חישוב הפנסיה.

לא קדמו למועד בו חלה עילת תשלום הפנסיה 36 חודשי עבודה רצופים, יילקח בחשבון לצורך חישוב ממוצע השכר הנ"ל מספר החודשים שבגינם שולמו תשלומים לקרן בפועל במשך 36 החודשים האחרונים שקדמו למועד הנ"ל בתנאי שהוראות תקנה זו ייושמו בשינויים המחוייבים לפי הענין.

(ג) תוספות ו/או שינויים בשכר התורגים מן המקובל ו/או עליות בלתי סבירות בשכר וכן העלאות שכר לפי הסכמים אישיים לא יובאו בחשבון בחישוב הפנסיה גם אם שולמו בגינם תשלומים לקרן. תשלומים שאינם מקנים ותק פנסיוני יחזור לחבר בהתאם להוראות הגוף המפקח כמשמעותו בתקנות מס הכנסה²².

(ד) תשלום הפנסיה לזכאים לה על פי התקנות, ייעשה על בסיס משרה אחת בלבד, אף אם שולמו לקרן תשלומים בעבור החבר בעד יותר ממשרה אחת, בין ע"י מעסיק אחד ובין על ידי יותר ממעסיק אחד, אלא אם הוסכם אחרת מראש ובכתב בין המעסיק והאגודה. תשלומים שאינם מקנים ותק פנסיוני יחזור לחבר בהתאם להוראות הגוף המפקח כמשמעותו בתקנות מס הכנסה.

השכר הקובע
במקרה של שינוי
בהיקף המשרה

13א. שינה חבר את היקף משרתו בעת תקופת חברותו בקרן ייקבע שכרו לצורך תשלום הפנסיה בהתחשב בהיקף המשוקלל של משרתו במשך כל תקופת חברותו בקרן ולפי ממוצע השכר במשך 36 החודשים האחרונים של שכר מלא.

21 ראה לענין מועד התשלום, סעיף 16א לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958, בפרק 10.3 לכרך א' בקובץ. לענין שיטת חישוב שעור הפנסיה נפסק בדב"ע מד/6-4, זניצה פזמנטיר - מבטחים; פד"ע כרך ט"ז, עמ' 252 בו נפסק כי נקודת המוצא בתקנות הוא חישוב מן היום הראשון שבו הצטרף חבר לקרן ונרשמה לזכותו פנסיה מזכה, וזאת בגין התקופה הכוללת, דהיינו ממועד ההצטרפות לקרן ועד ליום הזכאות, לרבות תקופה שבגינה לא שולמו דמי ביטוח.

כן נפסק שם כי התקנות על-פיהן יש לחשב את הפנסיה הוא התקנון שהיה בתוקף ביום הפרישה. וראה לענין זה דב"ע מח/5-6, ראובן כהן - "נתיב", קרן הפנסיה של פועלי משק ההסתדרות ועובדיה; פד"ע כרך י"ט, עמ' 545, שם נדון סעיף דומה בדבר חישוב הקצבה, ונפסק כי זכויות המערער בעניין הקצבה המשולמת לאחר פרישתו, נקבעו בתקנון קרן הפנסיה "נתיב" (ראה בפרק 11.10.4 לעיל). סעיף 14 לתקנות הקרן קובע כי הקצבה תשולם לחבר על-פי מקצועו ודרגתו ערב פרישתו. אין חשיבות לדרגת מחליפו של עובד, הממלא את התפקיד שאותו מילא המערער טרם פרישתו (עמ' 546). קיימת אמנם בעיה ציבורית בשל השפעת העלאות שכר סמויות על קצבות, אולם אין בכך כדי להצדיק מתן פירוש הנוגד את לשון תקנון המשיבה. הבעיה היא ציבורית והפתרון צריך להיקבע על-ידי גופים ציבוריים (עמ' 547).

וראה לענין זה דב"ע לו/1-6, מאיר ברנר - קופת הגמלאות המרכזית; פד"ע כרך ז', עמ' 473, בעמ' 479 הקובע כי יש לראות בקידום אוטומטי בדרגה בהסכמים הקיבוציים משום "תוספת ותק" וראה הגדרת "משכורת קובעת" בחוק שירות המדינה (גימלאות) [נוסח משולב] התשל"ל-1970, בסעיף 8 בפרק 11.10.3 והערה 16 שם, כן ראה בנושא זה דב"ע לג/2-7, מדינת ישראל - רזנבלט ואח'; פד"ע כרך ה', עמ' 42, וכן דב"ע לד/3-46, אברהם פלצנר - "הסנה", חברה ישראלית לביטוח בע"מ ואח'; פד"ע כרך ה', עמ' 477, שאזכרו שם. וראה דיון על פירוש הסדרי הפנסיה והגימלאות בפרק 11.01 לעיל, והפסיקה שם.

22 ראה תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964, בפרק 11.03 לעיל.

11.10.7

9

צבירת זכויות
בשעת עבודה חלקית
או הפסקה בעבודה

14. (א) תשלומים לקרן על-פי התקנות בעבור חבר העובד עבודה חלקית תוך תקופת חברותו, יקבץ לחבר זכויות בקרן, בעד התקופה האמורה, שיחסן כחם עבודתו החלקית למשרה מלאה או יום עבודה מלא או חודש עבודה מלא, כמוגדר או כמקובל לגבי מקצועו בהסכם הקיבוצי או בהסכם העבודה.

(ב) התשלומים לקרן על-פי התקנות בעבור חבר העובד פחות משליש יום עבודה מלא או פחות משליש חודש עבודה מלא, לא יובאו במנין תקופות האכשרה הנזכרות בתקנות.

עובד עונתי

15. (א) עובד עונתי - כאמור בתקנה 1 של תקנות אלה.

(ב) עובד עונתי במשך שנה מספר ימי עבודה המהווים שנת עבודה מלאה הוא לא ייחשב בשום מקרה כעובד עונתי באותה שנה.

(ג) שעת עבודה מלאה - שנה בה מספר ימי העבודה הוא כאמור בלוח להלן:

(1) לפחות 240 ימי עבודה לשנה עד שנת 1971 כולל;

(2) לפחות 270 ימי עבודה לשנה החל מ-1.1.1972 ועד 1974 כולל;

(3) לפחות 285 ימי עבודה לשנה החל מ-1.1.1975 ואילך.

16. השכר הקובע של עובד עונתי לצורך חישוב הפנסיה ייקבע בהתאם לתקנה 13 דלעיל ובהתחשב בכך שלצורך חישוב ממוצע השכר יילקח בחשבון מספר החודשים והימים שבגינם שולמו תשלומים לקרן בפועל בגין אותו עובד עונתי במשך 36 החודשים האחרונים שקדמו למועד בו חלה עילת תשלום הפנסיה וזאת לפי ערכו בחודש האחרון שקדם למועד הנ"ל וכן בהתחשב בכך שהוראות תקנה 13 דלעיל ייושמו בשינויים המחוייבים לפי הענין.

השכר הקובע
לצורך חישוב
הפנסיה של
עובד עונתי

17. (א) הפנסיה של חבר או שאיריו תעודכן בהתאם למלוא השינויים שיחולו במדד בכל עת שתשולם תוספת יוקר עפ"י הסכם בין ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י, לבין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים לפי הפירוט הבא:-

עדכון פנסיות
זקנה ושאיירים

(1) עדכון הפנסיה לראשונה ייעשה ע"י הכפלתה באחוז השינוי של מדד המחירים לצרכן שיתקבל מתלוות המדד שפורסם בחודש שלפני העדכון הנוכחי, במדד שפורסם בחודש שלפני הפרישה לפנסיה.

עדכון ראשון
של הפנסיה

(2) עדכון הפנסיה שעודכנה כבר פעם בעבר ייעשה ע"י הכפלתה באחוז השינוי של מדד המחירים לצרכן שיתקבל מתלוות המדד שפורסם בחודש שלפני העדכון הנוכחי, במדד שפורסם בחודש שלפני העדכון הקודם.

עדכון פנסיות
אחרי עדכון
ראשון

(ב) "מדד" בסעיף זה - פירושו - מדד המחירים לצרכן, (כולל פירות וירקות) המתפרסם ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

הגדרת "מדד"

(ג) הפנסיה של נכה ושאייריו תעודכן בהתאם לתקנות משנה (א) ו-(ב) לעיל.

עדכון פנסיות
זקנה, שאירים
ונכות

18. (א) קיבל אדם גימלה או חוזר כספים במירמה, רשאית האגודה לשלול מאת אותו אדם את הגימלה כולה או להפחיתה.

שליטת הזכות
לגימלה או
הפחתתה

(ב) קיבל אדם זכות גימלה או חלק ממנה בטעות, רשאית האגודה לבטלה.

(ג) סכום שהושג כאמור לעיל ונתקבל למעשה ע"י אותו אדם, רשאית האגודה לדרוש החזרתו בתוספת הפרשי הצמדה כאמור בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961.

19. (א) קיבל אדם גימלה לפי התקנות בשביל אדם אחר, עליו להשתמש בגימלה לטובת אותו אדם אחר בלבד.

השימוש בגימלה

(ב) סברה האגודה שמתן הגימלה, כולה או מקצתה לידי החבר הזכאי לה, איננו לטובתו או שאיננו לטובתו של האדם שבשבילו או שבזכותו היא ניתנת, רשאית היא להורות שהגימלה תינתן לידי אדם שבית משפט או בין דין מוסמך ימנהו לכך, וכן רשאית האגודה לבקש מאותו בית משפט או בית דין מוסמך להורות לאדם שימונה על ידו, את אופן השימוש בכספי הגימלה.

20. (א) זכות לגימלה ולקבלתה לפי התקנות, אינה ניתנת להעברה או לשעבוד או לערבות בכל דרך שהיא, אלא לשם תשלום מזונות המגיעים מהזכאי לקבלת גימלה, לפי פסק דין של בית משפט או בית דין מוסמך²³.

(ב) האגודה אינה רשאית לזקוף על חשבון גימלאות המגיעות ממנה לרבות החזרת כספים, אלא את הסכומים:-

- (1) תשלומים המגיעים לה בתוקף הסכמים שנעשו לפי תקנה 6 לתקנות.
- (2) מקדמות שקיבל הזכאי לקבלת גימלה על חשבון גימלאות.
- (3) סכומים ששילמה לזכאי לקבלת גימלה בטעות או שלא כדין בצירוף תוספת לפי שיעור עליית המדד שפורסם לאחרונה לפני יום קוזה התשלום בפועל לעומת המדד שפורסם לאחרונה לפני המועד שבו שולם הסכום בטעות או שלא כדין.
- (4) סכומים שלווה החבר מאת האגודה או בהמלצתה ואפילו טרם הגיע זמן פרעונם.

(ג) אין הנזכר בתקנה זו בא למונע מאת האגודה לתבוע בדרך אחרת כל סכום ששילמה לחבר, לשאירים או כל אדם אחר שקבל כספים בגין החבר בטעות או שלא כדין.

21. (א) האגודה לא תשלם בעד פרק זמן אחד, גימלאות שונות לפי התקנות, אלא אם נקבע אחרת במפורש בתקנות. היה חבר הקרן או שאיריו זכאים לולא הוראות תקנה זו, ליותר מגימלה אחת, הברירה בידיהם לקבל אחת מהן.

(ב) היו מספר שאירים זכאים לגימלה, בהתאם לתקנות אלה תחלק האגודה את הגימלה בין השאירים בהתאם לתקנות. שיעור הגימלה לא יעלה על אותו סכום שהיה משתלם אילו היה שאיר אחד בלבד זכאי לגימלה, אלא אם כן נאמר במפורש אחרת בתקנות.

(ג) אלמנה או אלמן הזכאים בעת ובעונה אחת ליותר מפנסית שאירים אחת, יהיו זכאים לקבלת הפנסיה הגבוהה ביותר מהאגודה.

22. אלמנה או אלמן הזכאים בעת ובעונה אחת לפנסית זיקנה ופנסית שאירים מהקרן ו/או מקרנות פנסיה אחרות יקבלו את שתי הפנסיות במלואן²⁴.

22א. יתומים הזכאים בעת ובעונה אחת לשתי פנסיות יהנו משתי הפנסיות במלואן.

23. בכפוף לנזכר בתקנות, לא תשלם האגודה פנסיה, ולא תישא בכל אחריות בגין אותה עילה כלפי חבר ו/או כלפי שאיריו, במקרה מוות או נכות כתוצאה מתאונת עבודה או פגיעה בעבודה כמשמעותן בתוקף²⁵, או אם החבר או שאיריו זכאים לקבל תשלום על פי אחד החיקוקים המפורטים להלן וכפי שיהיו בתוקף מזמן לזמן:-

- (1) חוק משפחות החיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התשי"א-1950.
- (2) חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951.
- (3) חוק הגימלאות לנפגעי ספר, התשי"ז-1956.
- (4) חוק התגמולים לנפגעים בהצלת נפש, התשכ"ז-1965.
- (5) חוק שירותי הכבאות, התשי"ט-1959.
- (6) חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 [נוסח משולב].

23 ראה לענין זה סעיף 8 (ה) לחוק הגנת השכר, התשכ"ח-1958 בפרק 10.3 לכרך א' בקובץ.

24 ראה הגדרת "שאירים" בסעיף 1 לעיל והחערה שם.

25 בענין סבירות הוראה זו ראה דב"ע שם/1-6, יוסף דוד - מבטחים; פד"ע כרך י"א, עמ' 194, שם נפסק כי גמלת נכות המשתלמת על-ידי "מבטחים" מכוח תקנות קרן פנסיה מקיפה, אינה ניתנת במקרה של מוות או נכות שבאו כתוצאה מתאונה או פגיעה בעבודה, שהרי עבורם משלם המוסד לביטוח לאומי. הוראה זו, במסגרת הביטחון הסוציאלי, הינה סבירה, בבואה למנוע גמלאות כפל. הביטוח הסוציאלי בא להבטיח המשך קיום הכנסה שאבדה, והרי אבדה רק הכנסה אחת (עמ' 199).

העברת הזכות לגימלה או קבלתה

מניעת כפל גימלאות

זכות לפנסית שאירים ופנסית זיקנה בעת ובעונה אחת

כפל גימלאות ליתומים

הפסקת האחריות של הקרן

הפסקת האחריות של הקרן

- (7) חוק הרשויות המקומיות (הסדרת השמירה), התשכ"א-1965.
- (8) חוק תגמול לחייל הנפגע בהצלת חייהוולת, התשכ"ה-1965.
- (9) חוק שירות העבודה בשעת חירום, התשכ"ז-1967²⁶.
- (10) חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970.

בטוח הדדי

24. (א) חבר לרבות חבר המקבל פנסית נכות וכל עוד הוא מקבל פנסית נכות, יהיה מבוטח בביטוח חיים הדדי, הכל בהתאם לתקנות בטוח חיים הדדי של האגודה כפי שתהיינה בתוקף מזמן לזמן עד הגיעו לגיל פרישה לפנסית זיקנה.

(ב) חבר שהיה לפניו ומקבל פנסית זיקנה, לרבות חבר שקיבל פנסית נכות והגיע לגיל הפרישה לפנסית זיקנה, רשאי להיות מבוטח בביטוח חיים הדדי למקרה פטירה מהיום בו נעשה זכאי לפנסית זיקנה הכל בהתאם לתקנות ביטוח חיים הדדי של האגודה כפי שתהיינה בתוקף מזמן לזמן²⁷.

הודעה על פטירה

25. המעסיק או שאריו של חבר שנפטר, יודיעו לאגודה על מקרה מוות של חבר. השאירים ימציאו שני טפסים של תעודת רישום פטירה מאת משרד הפנים.

פרק ו' - היוון

היוון של חלק מהפנסיה בעת הפרישה

26. (א) חבר בקרן רשאי לפנות לאגודה בבקשה להיוון 25% מפנסית הזיקנה ההודשית שלו לתקופה של 5 שנים, וזאת בהתמלא כל התנאים הבאים יחדיו:

- (1) הבקשה להיוון תוגש בכתב התומה ע"י חבר, לפחות 3 חודשים לפני מועד הפרישה לפנסית זיקנה כאמור בתקנה 27א לתקנות.
- (2) לזכות החבר לפחות 20 שעות וותק פנסיוני.
- (3) החבר פרש לפנסית זיקנה בגיל 65 בגבר ו-60 באשה, או יותר, אך לא עברו את גיל 70 בגבר או 66 באשה.
- (4) הפנסיה המלאה המגיעה לחבר בחודש הראשון לפרישתו מהווה לפחות 60% מהשכר הממוצע במשק, בעת הגשת הבקשה להיוון.

(ב) ההיוון יבוצע ב-1 לחודש עפ"י הפנסיה ביום התשלום ותוך 90 יום ממועד הפרישה.

(ג) (1) היוון פנסיה כאמור לעיל מהווה המרה 25% מסכום הפנסיה השוטפת לתקופה של 5 שנים תמורת תשלום חד פעמי שמתוכם לפי לוח מקדמים כפי שיקבע ע"י האגף לבטחון סוציאלי בהסתדרות. (לוח מקדמים נוכחי מצורף כנספח ב' לתקנות)²⁸.

²⁶ ראה החוק, התקנות לפיו והפסיקה בפרק 10.18 בכרך ב' לקובץ.

²⁷ ראה תקנות בטוח חיים הדדי שהן חד שנתיות בפרק 11.10.7.1 להלן, וראה גם הערה 14 לעיל.

²⁸ הקובע כלהלן:-

גברים

חודש	גיל					
	65	66	67	68	69	70
0	4,114	4,087	4,058	4,027	3,994	3,959
1	4,112	4,084	4,055	4,024	3,991	
2	4,109	4,082	4,052	4,021	3,988	
3	4,107	4,079	4,050	4,018	3,985	
4	4,105	4,077	4,047	4,016	3,982	
5	4,102	4,074	4,045	4,013	3,979	
6	4,100	4,072	4,042	4,010	3,976	
7	4,098	4,070	4,039	4,007	3,973	
8	4,096	4,067	4,036	4,005	3,970	
9	4,093	4,065	4,034	4,002	3,967	
10	4,091	4,062	4,032	3,999	3,964	
11	4,089	4,060	4,029	3,996	3,961	

(המשך טבלת המקדמים להמרת כספית לתקופה של 5 שנים (היוון) בעמ' הבא)

קרן ביטוח ופנסיה לפועלים חקלאיים - תקנות קרן פנסיה מקיפה
 (2) היוון חבר פנסית הזיקנה שלו, תופחת פנסית הזיקנה ממועד הפרישה ועד תום 5 השנים ב-25% מהפנסיה המגיעה לו לולא ההיוון, כפי שפנסיה זו תשתנה מזמן לזמן עפ"י התקנות.

היוון של חלק מהפנסיה בעת הפרישה

(3) מתום תקופת ההיוון כאמור לעיל, תשלם האגודה לפנסיונר את מלוא הפנסיה לה הוא זכאי על פי התקנות.

(ד) (1) הסכום המהוון שיקבל החבר סופי ולא ישתנה משך כל תקופת ההיוון בגין כל שינוי שהוא שתוקפו לאחור מועד ההיוון אשר יהיה בשכר ו/או במרכיבים נוספים הקובעים לגבי השכר הקובע שהחבר ממשיך לקבל ו/או מדד המחירים לצרכן או כל שינוי אחר.

(2) הבקשה להיוון תהיה חד-פעמית וניתנת לביטול כל עוד לא קיבל החבר בפועל את סכום ההיוון.

(ה) נפטר פנסיונר שהיוון פנסית זיקנה כאמור לעיל, יקבלו הזכאים לפנסיה את מלוא פנסית השאירים על פי התקנות ממועד הזכאות לפנסית שאירים.

פרק ז' - פנסית זיקנה

27. (א) גיל הפרישה הוא 65 שנה בגבר ו-60 באשה²⁹.

(ב) תקופת האכשרה המזכה בפנסיה מהקרן היא: חברות בקרן 10 שנים לפחות בהן שולמו לקרן 120 תשלומים חודשיים בהתאם לתקנה 3 לתקנות. ולגבי עובד עונתי כאמור בתקנת משנה (ו) להלן.

(ג) לצורך תקנת משנה (ב) לתקנה זו יבואו במנין 10 השנים גם הוותק הפנסיוני כנזכר בתקנות 9 ו-12 לתקנות.

(המשך טבלת המקדמים להמרה כספית לתקופה של 5 שנים (היוון) מהעמוד הקודם)
 נשים

חודש	גיל					
	60	61	62	63	64	65
0	4,276	4,259	4,240	4,219	4,197	4,173
1	4,274	4,257	4,238	4,217	4,195	
2	4,273	4,255	4,236	4,215	4,193	
3	4,271	4,254	4,234	4,213	4,191	
4	4,270	4,252	4,233	4,211	4,189	
5	4,268	4,251	4,231	4,209	4,187	
6	4,267	4,249	4,229	4,208	4,185	
7	4,266	4,247	4,227	4,206	4,183	
8	4,264	4,246	4,226	4,204	4,181	
9	4,263	4,244	4,224	4,202	4,179	
10	4,261	4,243	4,222	4,200	4,177	
11	4,260	4,241	4,220	4,198	4,175	

29 ראה לענין זה חוק גיל פרישה שווה לעובדת ולעובד, התשמ"ז-1987, בפרק 11 לעיל. לפירוש "גיל פרישה" ו"תקופת אכשרה", ראה דב"ע לו/11-4, אביטן הלן ועוד - אורט ישראל; פד"ע כרך ח' עמ' 292. וראה פרק 11.02 לעיל הדן בפנסיה, פיצויים ותגמולים.

וראה סעיף 33 לחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התשי"ו-1950, בדבר חובת העסקה אחרי גיל הפרישה; ס"ח 748, התשל"ה, עמ' 10, ותקנות משפחות החיילים שנספו במערכה (העסקת עובד מעבר לגיל הפרישה), התשל"ו-1975; ק"ת 3450, התשל"ו, עמ' 708. לפי החוק והתקנות דלעיל, חייב מעביד להמשיך בהעסקת אלמנה או הורה של נספה, הכשיר לעבודה, במשך תקופה שלא תעלה על 5 שנים מיום הגיעם לגיל הפרישה ולא תעבור את יום הגיעו לגיל 70.

קרן ביטוח ופנסיה לפועלים חקלאיים - תקנות קרן פנסיה מקיפה
(ד) חבר יהיה זכאי לקבל פנסיה מהאגודה בהתקיים כל האמור להלן:-

זכאות לפנסית זיקנה

- (1) הגיע לגיל פרישה כאמור בתקנת משנה (א) דלעיל.
- (2) השלים תקופת אכשרה לפנסית זיקנה.
- (3) גותקו באורח מלא יחסי עובד-מעביד בינו לבין מעסיקו.

(ה) מועדי הפרישה לפנסית זיקנה הם האחד בחודש של ינואר, אפריל, יולי ואוקטובר, לאחר שהגיע החבר לגיל פרישה.

(ו) לגבי עובד עונתי תחושב תקופת האכשרה האמורה בסעיף משנה (ב) לעיל מיום תחילת חברותו בקרן, אם שולמו בעבורו לקרן תשלומים בגין 100 יום לפחות בכל שנה בעשר שנים.

28. (א) לוח הפנסיה:

פנסית הזיקנה - לוח הגדרות ושיעור

תאריך הצטרפות לראשונה לקרן	10 שנים אחרונות	10 שנים סמוכות	15 שנים סמוכות	סה"כ אחוזי הפנסיה
עד 31.12.79	1-10	11-20	21-35	70%
31.3.80 - 1.1.80	1-10	11-20	21-35	70%
30.9.80 - 1.4.80	1-10	11-20	21-35	70%
31.3.81 - 1.10.80	1-10	11-20	21-35	70%
10.9.81 - 1.4.81	1-10	11-20	21-35	70%
31.3.82 - 1.10.81	1-10	11-20	21-35	70%
30.9.82 - 1.4.82	1-10	11-20	21-35	70%
31.3.83 - 1.10.82	1-10	11-20	21-35	70%
30.9.83 - 1.4.83	1-10	11-20	21-35	70%
31.3.84 - 1.10.83	1-10	11-20	21-35	70%
1.4.84 - ואילך	1-10	11-20	21-35	70%

(ב) הגדרות:

"הצטרפות לראשונה לקרן" - פירושו - התאריך המוקדם ביותר כנוצר בלוח הפנסיה שבו רשום לזכותו של החבר במועד הפרישה וותק פנסיוני מוכה בקרן ו/או בקרן פנסיה יסוד של האגודה ו/או בתכנית פנסיה אחרת עמה יש לאגודה הסדר להבטחת רציפות זכויות.

הגדרות

"ותק פנסיוני מוכה" - פירושו - מספר החודשים המפורטים להלן:

- (1) חודש או חודשים שבעבורם שולמו תשלומים לקרן בהתאם לתקנות.
- (2) חודש או חודשים שהוכרו ע"י האגודה בתור וותק פנסיוני.
- (3) חודש או חודשים שהחבר קיבל דמי מחלה מהאגודה.
- (4) חודש או חודשים שהחבר קיבל גימלת נכות. בתנאי שלא יובאו בחשבון בוותק הפנסיוני חודש או חודשים כאמור מלפני הפסקת חברותו של החבר בקרן לפי תקנה 8 של התקנות אם לאחר הפסקת החברות לא חודשה החברות כאמור בתקנה 9 לתקנות.

"תקופה כוללת" - פירושה - מספר החודשים הכולל מאז הצטרפות החבר לראשונה לקרן, ולרבות התקופות המפורטות להלן:

- (1) תקופה שבעדה קיבל החבר פנסיה או תשלומים אחרים מתוך ויתור על זכות לפנסיה בגין פיצויי פיסורים מתוכנית פנסיה עמה יש לאגודה הסדר להבטחת רציפות זכויות פנסיה.
- (2) תקופת חברות שלגביה הוציא החבר את הכספים שהצטברו לזכותו לקרן או בקרן פנסית יסוד או תוכנית פנסיה אחרת עמה יש לאגודה הסדר להבטחת רציפות זכויות פנסיה.
- (3) תקופה בה היה החבר עצמאי.

(ג) שיעור הפנסיה³⁰:

- (1) אחוז הפנסיה החדשי - פירושו - אחוז הפנסיה לפי לוח הפנסיה בתקנת משנה (א) שיעור הפנסיה דלעיל בתקופה הכוללת מחולק למספר החודשים בתקופה הכוללת, אולם בכל מקרה לא יפחת אחוז הפנסיה החדשי מ-2%/12 בכל חודש חברות.
- (2) שיעור הפנסיה לו יהיה זכאי החבר מהאגודה עפ"י התקנות יהיה מכפלת אחוז הפנסיה החדשי בוותק פנסיוני מזכה.
- (3) שיעור הפנסיה הכולל לא יעלה בכל מקרה על 70% מהשכר הקובע.

(ד) האגודה תשלם פנסיה לחבר הזכאי לפנסיה, כל ימי חייו.

29. (א) חבר המועסק ע"י מעסיק והמבקש לקבל פנסיה בהתאם לתקנות, יודיע על כך לאגודה באמצעות מעסיקו 6 חודשים לפני מועד הפרישה המבוקש וימציא לאגודה אישור בכתב מהמעסיק על מועד המדויק של הפסקת עבודתו. חבר אשר אינו מועסק ע"י מעסיק יודיע על כך באופן אישי³¹.

(ב) לא הודיע החבר על רצונו לקבלת פנסיה כאמור ולא המציא אישור בכתב על הפסקת עבודתו כאמור, יראו את החבר כממשיך חברותו בקרן בהתאם לתקנה 32 לתקנות, וזכותו לקבל פנסיה תידחה למועד שיוודיע לאגודה על פרישתו כאמור בתקנת משנה (א) דלעיל.

30. חבר אשר שולמו בעבורו תשלומים עפ"י התקנות לקרן במשך 15 שנים (180 תשלומים חודשיים ובעובד עונתי 75 תשלומים חודשיים) לפחות, יהיה רשאי בתאום עם המעביד, לפרוש לפנסיה מוקדמת, אולם לא לפני 5 שנים טרם הגיעו לגיל הפרישה. שיעור הפנסיה בפרישה מוקדמת יחושב לפי השיעור המגיע לחבר עקב חברותו, בעת הפרישה בפועל, ובהפחתה על-פי מקדמי ההפחתה החודשיים הבאים:-

לגברים - 0.416% הפחתה מהפנסיה לכל חודש הקדמה.

לנשים - 0.5% הפחתה מהפנסיה לכל חודש הקדמה.

31. חבר בקרן במשך 35 שנה לפחות, בהן שולמו בעבורו 420 תשלומים חודשיים בהתאם לתקנה 3 לתקנות, אשר פרש לפנסיה וזכאי לפנסית זיקנה בשיעור של 70% יהיה זכאי בנוסף לפנסיה גם למענק (תשלום חד-פעמי) בגובה של 6.25% מהשכר הקובע, בעד כל חודש חברות העולה על 420 חודשים, המענק ישולם בעת הפרישה.

32. (א) חבר שצבר תקופת אפשרה לצורך פנסיה זיקנה, המשיך חברותו בקרן לאחר הגיעו לגיל הפרישה וטרם הגיע לשיעור פנסיה של 70% ולא החל לקבל פנסיה, יצבור בעד כל חודש חברות שמעל למועד הפרישה 1.5%/12 פנסיה, בנוסף לאחוזי הפנסיה הקבועים בתקנה 28 לתקנות.

(ב) חבר הממשיך לעבוד אצל המעסיק לאחר הגיעו לגיל הפרישה והגיע לזכות פנסיה של 70% יהיו המעסיק והחבר פטורים מלהמשיך בתשלומים לקרן.

(ג) גפטר חבר תוך התקופה בה המשיך לעבוד, כאמור בתקנת משנה (א) דלעיל יהיו שאיריו זכאים לקבלת פנסיה כאמור בתקנות 33 ו-34 לתקנות, וכן יקבלו מענק בטוח חיים הדדי, כאמור בתקנה 24(א).

33. (א) מת הזכאי לקבלת פנסיה והשאיר אחריו אלמנה שהיתה אשתו לפחות שנתיים לפני פטירתו, או שילדה לו ילד, תקבל האלמנה פנסיה כל ימי חייה, בשיעור השווה ל-60% מהפנסיה שהיה מקבל בעלה, אילולא גפטר³².

30 לענין חישוב שיעור הפנסיה, נקודת המוצא בתקנות היא חישוב מן היום הראשון שבו הצטרף חבר לקרן ועד ליום הזכאות, לרבות תקופה שבגינה לא שולמו דמי ביטוח, דב"ע מד/4-6, זניצה פוזמנטיר - מבטחים; פד"ע כרד ט"ז, עמ' 253. כן ראה ההבדל בין שיטת הפנסיה לפי שכר אחרון, הנהוגה בפנסית יסוד, לבין שיטת חישוב הפנסיה לפי השכר הממוצע במשך, בדב"ע מג/2-6, ד"ר יעקב שטיין - "מבטחים" בע"מ (לא פורסם).

31 וראה לענין תשלום ראשון של קיצבה, סעיף 16 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958, בפרק 10.3 לכרך א' בקובץ, ולענין פיצויי הלנת קצבה - סעיף 16 - שם, וכן סעיף 63 להלן.

32 ראה לענין זה ע"א 356/78, שטייניץ נ. קרן גימלאות של חברי אגד בע"מ; פד"י כרך ל"ג(3) עמ' 556, ותמציתו בעמ' 6 לפרק 11.10.5 לעיל.

11.10.7

15

קרן ביטוח ופנסיה לפועלים חקלאיים - תקנות קרן פנסיה מקיפה -
(ב) זכותה של האלמנה לפנסיה, כנזכר, תחילתה מהאחד לחודש לאחר שהזכאי לקבלת פנסיה נפטר, היינו לאחר התשלום האחרון של פנסית זיקנה.

אלמנה או אלמן
של הזכאי לפנסיה

(ג) נישאה האלמנה, לא תפקע זכותה לקבלת פנסיה לפי תקנה זו.

(ד) אלמן שאינו מסוגל לפרנס את עצמו דינו כדין אלמנה.

(ה) בכפוף להוראות תקנה זו, אלמן המסוגל לפרנס את עצמו ושהיה בעלה של הזכאית לקבלת פנסיה לפחות שנתיים לפני פטירתה יקבל פנסיה בשיעור של 50% מהפנסיה שהיתה מקבלת אלמנה כאמור בתקנת משנה (א) לעיל.

34. (א) מת הזכאי לקבלת פנסיה והשאיר אחריו אלמנה ו/או יתומים, תשלום בעבור כל יתום פנסיה בשיעור השווה ל-20% מהפנסיה שהיה מקבל הזכאי לפנסיה אילולא נפטר בתנאי שהסכום הכולל של הפנסיות לפי תקנת משנה זו ותקנה 33 לתקנות, לא יעלה על 100% מהפנסיה שהיה מקבל הזכאי לפנסיה, אילולא נפטר.

יתומים של
הזכאי לפנסיה

(ב) מת הזכאי לקבלת פנסיה והשאיר אחריו יתומים מאב ומאם או יתומים ואין אלמנה הזכאית לפנסיה, יוגדל שיעור הפנסיה לכל יתום ל-40% מהפנסיה שהיה מקבל הזכאי לפנסיה, אילולא נפטר, בתנאי שהסכום הכולל של הפנסיות לפי תקנת משנה זו, לא יעלה על 100% מהפנסיה שהיה מקבל הזכאי לפנסיה, אילולא נפטר.

(ג) התשלום ליתומים כנזכר בתקנת משנה (א) לתקנה זו ייעשה באמצעות האלמנה. במקרים בהם האלמנה אינה אמם של היתומים ייעשה התשלום באמצעות אפוטרופוס.

(ד) אם יוכח לאגודה שכספי הפנסיה שהיא משלמת בגין היתומים, אינם משמשים את המטרה שלשמה הם ניתנים, תהיה האגודה רשאית להעביר את כספי הפנסיה בדרך נאותה אחרת שתעלה בקנה אחד עם טובת היתומים.

35. אלמנה ויתומים של הזכאי לפנסיה אשר אושרה לו פרישה מוקדמת, יהיו זכאים לפנסיה עפ"י תקנות 33 ו-34.

אלמנה ויתומים של
הזכאי לפנסיה אשר
הקדים את הפרישה

פרק ח' - פנסיה לאלמנה, ליתומים ולהורים של חבר שנפטר לפני גיל הפרישה³³

36. (א) הגדרת המונחים בפרק זה היא בנוסף לאמור בפרק א' לתקנות, כמפורט להלן:

הגדרת מונחים

אלמנה³⁴ - מי שהיתה אשתו של חבר שנה לפחות בשעת פטירתו או שילדה לו ילד.

יתום - יתום כהגדרתו בסעיף 1 לתקנות, לרבות ילד תורג שכל פרנסתו היתה על המנות, וכן ילד מעל גיל 21 שנה, אם אינו מסוגל לכלכל את עצמו מחמת נכות וכל פרנסתו היתה על המנות.

הורים - הורה של חבר שנפטר והורה של אשת חבר שנפטר, ובלבד שההורה היה סמוך על שולחן החבר, ושאינו מסוגל לכלכל את עצמו מעבודה, והינו מחוסר כל הכנסה אחרת כדי מחייתו, ומקבל קיצבת בטוח לאומי בלבד הכוללת השלמת הכנסה.

33 בהמר' 5449/60 + 2573, סלחה נ. "מבטחים" פס"ם כרך כ"ו, עמ' 142, נקבע כי אין למנהל עזבון כל זכות על הכספים המגיעים לשאירים בהתאם להוראות תקנות הקרן המהוות חוזה בין החבר לקרן. נפסק גם בת.א. (ת"א) 899/63/6, תמר זיס נ. מלגין; פס"ם כרך ל"ח, עמ' 396. וראה גם ע"א 149/65, כוכבא בן לולו נ. דוד בן לולו; פד"י כרך י"ט (3), עמ' 398, אשר פסק בצורה דומה.

34 בע"א 361/64, קרן הגימלאות המרכזית נ. רבקה וגוטה כנר; פד"י כרך י"ט (1), עמ' 134, דן בית המשפט בתיבת אלמנה וידועה בציבור לקבלת גימלה וביטל את פסק דינו של ביהמ"ש המחוזי אשר פסק גימלה לשתי התובעות. פסק הדין קבע כי לפי תקנות הקרן לא מפסיק להיות האלמנה או ידועה בציבור אלא קיים עוד תנאי והוא: להיות "תלוי" במנות.

הגדרת מונחים

הזכות לפנסיה שאירים

(ב) דין אלמן כדין אלמנה, אלא אם נקבע אחרת בפרק זה.

37. (א) הזכות לפנסיה שאירים עומדת לאלמנה, ליתומים וכן להורים של חבר שנתקבל לקרן על פי התקנות, אם נתמלאו כל התנאים הבאים יחדיו³⁵:-

(1) שולמו לקרן בעבור החבר לפחות 12 תשלומים חודשיים רצופים בתכוף לפני פטירתו, בהתאם לתקנה 3 לתקנות (ובמקרה של עובד עונתי - 12 תשלומים חודשיים תוך 30 חודשים בתכוף לפני פטירתו) או נתמלאו בחבר הוראות תקנה 57(א) או הוראות תקנה 9(א) לתקנות.

(2) החבר נפטר לפני הגיעו לגיל הפרישה.

(3) בעת פטירת החבר התקיימו יחסי עובד ומעביד בין החבר לבין מעסיקו שעמו קיים הסכם לפי תקנה 6 לתקנות או שבעת פטירתו לא חלפו יותר משלושה חודשים מיום הפסקת עבודתו אצל מעסיק כאמור ובכפוף לאמור בתקנה 8.

(ב) למרות האמור בתקנת משנה (א) לעיל, אם הפטירה נגרמה ע"י מחלה שנקבעה לפני הצטרפות החבר לקרן, יהיו שאירי החבר זכאים לפנסיה בהתמלא התנאים הקבועים בתקנות ובלבד ששולמו בעבור החבר לקרן 36 תשלומים חודשיים רצופים (במקום 12 התשלומים החודשיים הרצופים הנזכרים בתקנת משנה (א)(1) לעיל וכאמור בתקנה הנ"ל).

(ג) למרות האמור בתקנת משנה (א) לעיל, יהיו שאיריו של עובד עונתי, אשר פטירתו נגרמה ע"י מחלה שנקבעה לפני הצטרפותו לקרן, זכאים לפנסיה בהתמלא התנאים הקבועים בתקנות ובלבד ששולמו בעבורו 24 תשלומים חודשיים בתוך 4 עונות (במקום 12 תשלומים חודשיים תוך 30 חודשים הנזכרים לגבי עובד עונתי בתקנת משנה (א)(1) לעיל וכאמור בתקנה הנ"ל).

38. (א) האגודה תשלם לאלמנה פנסיה בשעור של 40% מהשכר הקובע.

(ב) לצורך תקנה זו דין אלמן בעל דרגת נכות מלאה אשר קיומו היה על החברה שנפטרה כדין אלמנה.

(ג) נישאה האלמנה, לא תפקע זכותה לפי תקנה זו, הכל בכפוף לתקנה 21(ג) לתקנות.

(ד) אלמן שלא התקיימו בו הוראות תקנת משנה (ב) לעיל, יקבל פנסיה בשעור של 50% מהפנסיה שהיתה מקבלת אלמנה כאמור בתקנת משנה (א) לעיל.

39. (א) האגודה תשלם בגין כל יתום - פנסיה בשעור של 20% מהשכר הקובע של החבר שנפטר.

(ב) האגודה תשלם ליתומים מאב ואם, פנסיה בשעורים המפורטים להלן:

(1) השאיר אחריו החבר יתום אחד יקבל היתום 40% מהשכר הקובע.

(2) השאיר אחריו החבר יותר מיתום אחד יקבל כל יתום נוסף 20% מהשכר הקובע.

(3) הפנסיה בשיעור של 40% תשולם בגין הצעיר שבין היתומים והתוספת בשיעור של 20% כנזכר לעיל תשולם בגין היתומים האחרים.

(4) השאיר אחריו המנוח יתומים אחרים שאינם מתגוררים יחדיו תחולק ביניהם הפנסיה בחלקים שווים.

(ג) זכות היתום לקבל פנסיה היא מוחלטת ואינה תלויה במצבו הכלכלי, המשפחתי ועיסוקו של ההורה השני.

(ד) התשלומים ליתומים על פי תקנת משנה (א) בתקנה זו, ייעשו באמצעות האלמנה הזכאית.

במקרים בהם האלמנה אינה אמם של היתומים יעשו התשלומים באמצעות אפוטרופוס.

(ה) אם יוכח לאגודה שכספי הפנסיה שהיא משלמת בגין היתומים אינם משמשים את המטרה שלשמן הם ניתנים, תהיה האגודה רשאית להעביר את כספי הפנסיה בדרך נאותה אחרת שתעלה בקנה אחד עם טובת היתומים.

35 בתיק ה.פ. ירושלים 95/69, שולמית דמח נ. 'נתיב' (לא פורסם) נקבע כי אין המבוטח רשאי לקבוע בחייו את השאירים אשר יקבלו פנסיה שאירים.

11.10.7

17

קרון ביטוח ופנסיה לפועלים חקלאיים - תקנות קרון פנסיה מקיפה ליתומים ולחורים של חבר שנפטר
40. שיעור הפנסיה לאלמנה, ליתומים ולחורים יקבע בעת היווצרות הזכאות.

מועד קובע
לקביעת שיעור
הפנסיה
פנסיה לחורים
פנסיה מקסימלית
לשאיירי חבר
שנפטר

41. האגודה תשלם לכל הורה, פנסיה בשיעור 15% מהשכר הקובע.

42. (א) שיעור הפנסיה הכולל לכל השאירים יחדיו לא יעלה בשום מקרה על שיעור של 80% מהשכר הקובע.

פנסיה מקסימלית
לשאיירי חבר
שנפטר

(ב) השאייר חבר שנפטר מספר שאירים, שסך כל שיעורי הפנסיה לגביהם עולה על הקבוע בתקנת משנה (א) לתקנה זו, לא יעלה שיעור הפנסיה הכולל על הקבוע בתקנת משנה (א) לתקנה זו. חלוקת שיעורי הפנסיה בין השאירים מאותו סוג תעשה לפי הסכם שיושג בין השאירים או לפי פסק דין. עד להשגת הסכם או פסק דין כאמור, תחלק האגודה את הפנסיה לשאירים מאותו סוג, בחלקים שווים.

פרק ט' - פנסית נכות³⁶

43. בפרק זה:-

הגדרת מונחים

נכה - אדם שנפגע כושרו לעבוד לתקופה של שלושה חודשים לפחות ואשר כתוצאה מכך אין הוא מסוגל, מחמת מצב בריאותו הגופני או הנפשי להמשיך לעבוד בעבודתו או בעבודה מתאימה אחרת מבלי שתגרום הרעה במצב בריאותו הכל כפי שייקבע ע"י הוועדה הרפואית.

נכה בעל דרגת נכות מלאה - נכה שאינו מסוגל להמשיך ולעבוד אלא בשיעור מירבי של 30% או לחילופין שליש משרה מיום עבודה רגיל, כגווג בתפקידו או במקום עבודתו.

נכה בעל דרגת נכות חלקית - נכה שאינו בעל דרגת נכות מלאה.

ועדה רפואית - ועדה המורכבת משלושה רופאים - אחד מהם ימונה ע"י האגודה והשניים האחרים בהתאם להמלצת קופת חולים או ועדה בתרכב אחר שתקבע בהסכמים שייעשו עם האגודה וארגון המעסיקים או המעסיק³⁷.

44. (א) הזכות לפנסית נכות עומדת לחבר, בכפוף לתקנה 23 לתקנות אם נתמלאו כל התנאים הבאים יחדיו:-

הזכאים לפנסית
נכות

(1) בעת שהחבר נהיה לנכה התקיימו יחסי עובד ומעביד בין החבר והמעסיק שעמו קיים הסכם לפי תקנה 6 לתקנות ושולמו בעבורו התשלומים לקרן על פי התקנות או שבעת שנהיה לנכה לא חלפו יותר משלושה חודשים מיום הפסקת עבודתו אצל המעסיק כאמור לעיל (ובמקרה של עובד עונתי לא יותר משמונה חודשים מיום הפסקת עבודתו אצל המעסיק כאמור לעיל) ובכפוף לתקנה 8 לתקנות.

(2) שולמו לקרן בעבור החבר לפחות 12 תשלומים חודשיים רצופים בתכוף לפני היותו נכה, בהתאם לתקנה 3 לתקנות (ובמקרה של עובד עונתי - 12 תשלומים חודשיים תוך 30 חודשים בתכוף לפני היותו נכה) או נתמלאו בחבר הוראות תקנה 87(א) או הוראות תקנה 9(א) לתקנות.

(3) החבר הזכר כנכה על ידי הוועדה הרפואית.

(ב) למרות האמור בתקנת משנה (א) לעיל, אם הנכות נגרמה על-ידי מחלה שנקבעה לפני הצטרפות החבר לקרן, יהיה החבר זכאי לפנסית נכות בהתמלא התנאים הקבועים בתקנות ובלבד ששולמו בעבור החבר לקרן 36 תשלומים חודשיים (במקום 12 התשלומים החודשיים הנזכרים בתקנת משנה (א)2) וכאמור בתקנה הנ"ל.

36 וראה לענין תביעות נגד צד שלישי, הפסיקה הניתנת בהערה לסעיף 60 לחוק הגימלאות, בפרק 11.10.3 לעיל.

37 וראה חוזר ועדת הביקורת המרכזית בענין ועדה רפואית עליונה, בהערה לסעיף 51 בפרק 11.10.4, וכן סעיף 64(ג)2(2) להלן.

קרון ביטוח ופנסיה לפועלים חקלאיים - תקנות קרון פנסיה מקיפה

(ג) למרות האמור בתקנת משנה (א)2 לעיל, יהיה עובד עונתי אשר נכותו נגרמה על-ידי מחלה שנקבעה לפני הצטרפותו לקרן, זכאי לפנסית נכות בהתמלא התנאים הקבועים בתקנות ובלבד ששולמו בעבורו לקרן 24 תשלומים חודשיים בתוך 4 עונות (במקום 12 תשלומים חודשיים תוך 30 חודשים הנזכרים לגבי עובד עונתי בתקנת משנה (א)2) לעיל וכאמור בתקנה הנ"ל.

44א. תכלול בזכאות לפנסית נכות גם תקופת חברותו של חבר בפנסית יסוד של האגודה בהתמלא כל התנאים הבאים יחדיו:

(א) צורך לפנסיה מקיפה מכת הסכם קיבוצי כללי בענף החקלאות ו/או מכת הסכם קבוצי מיוחד שנעשה בין אגוד הפועלים החקלאים השכירים לבין מעביד או ארגון מעבידים אשר גם האגודה צד לו (להלן: ההסכמים)³⁸.

(ב) צורך עד 31.12.86 ושולמו בעבורו התשלומים למפרע מן ה-1.1.78 בהתאם להסכמים.

45. נקבעה זכאותו של חבר לפנסית נכות, תשולם פנסית הנכות מיום שמיצה החבר את זכותו לתשלום דמי מחלה להם הוא זכאי על פי חוק או הסכם קבוצי כללי או הסכם קבוצי מיוחד או כל הסדר בדבר תשלום דמי מחלה הנהוג במקום העבודה בו מועסק החבר.

46. (א) שיעור הפנסיה לנכה בעל דרגת נכות מלאה יהיה שווה לשיעור פנסית הזיקנה שהיה מקבל בעד תקופת חברותו, לרבות וותק פנסיוני שהוכר לחבר, לו היה מבוטח עד הגיעו לגיל הפרישה שבהתאם לתקנה 27(א) לתקנות.

(ב) הפנסיה לנכה בעל דרגת נכות חלקית, תהיה חלקית ויחסית לפנסיה לה זכאי בעל דרגת נכות מלאה.

(ג) נכה שהגיע לגיל הפרישה כאמור בתקנה 27(א) לתקנות, יחולו לגבי הוראות התקנות החלות על חבר שהגיע לגיל הפרישה כאמור.

46א. למרות האמור בתקנה 46(א) חבר שצורך לפנסיה מקיפה אחרי 1.1.78 ועד 31.12.86 ולא הושלמה בעבורו לקרן ההשלמה המתחייבת למפרע מן ה-1.1.78 כאמור בתקנה 44א, תכלול בזכאותו לפנסית נכות תקופת חברותו בפנסיה מקיפה בלבד. לפיכך יהיה שיעור הפנסיה לנכה כאמור:

(א) בגין 10 שנים 4% לכל שנה ולא יותר מ-40%.

(ב) בגין 10 שנים סמוכות (20-11) 1.5% לכל שנה.

(ג) בגין שנים סמוכות (35-21 שנים) 1% לכל שנה.

(ד) הפנסיה המכסימלית לא תעלה על 70% מן השכר הקובע.

47. (א) הפנסיה לה זכאי נכה שתקבל מהכפלת שיעור הפנסיה שיתקבל לפי תקנה 46 לתקנות בשכר הקובע.

(ב) נכה בעל דרגת נכות חלקית, תיקבע הפנסיה לה הוא זכאי בהגיעו לגיל הפרישה או כאשר הפך לנכה בעל דרגת נכות מלאה, כאמור בתקנה 13 לתקנות ולגבי עובד עונתי כאמור בתקנה 16 לתקנות הכל לפי הענין.

48. (א) נכה המשתכר מעבודה או נכה עצמאי שיש לו הכנסה מעבודה תשולם לו מלוא הפנסיה המגיעה לו, כל עוד סכום הפנסיה ביחד עם שכרו או הכנסתו מעבודה לא עולה על שכרו בקובע כאמור בתקנה 13.

(ב) עלה שכרו ו/או הכנסתו מעבודה של נכה כאמור ביחד עם סכום הפנסיה על שכרו הקובע כאמור לעיל, יופחת סכום הפנסיה בהתאם, וזאת כל עוד מתקיים האמור לעיל.

38 ראה ההסכמים הקיבוציים הכלליים בענף החקלאות, בחלק 22 לכרך ב' לקובץ ההסכמים הקיבוציים.

קרן ביטוח ופנסיה לפועלים חקלאיים - תקנות קרן פנסיה מקיפה
49. (א) הבקשה לקביעת נכות תוגש לאגודה ותלוזה בתעודה רפואית המעידה על הפגיעה בכושרו של החבר לעבוד לתקופה של שלושה חודשים לפחות, וכן בכתב ותור על סודיות רפואית מאת החבר.

(ב) הועדה הרפואית לנכות רשאית לדרוש מהמעסיק, מהחבר וכן מהמוסד הרפואי או הרופא המטפל, תיאור מלא של מצב בריאותו של החבר וכן כל המסמכים והתעודות הנוגעים לענין, ועל החבר לתת הסכמתו למסירת הפרטים הקשורים למצב בריאותו מכל מקור שיראה לוועדה הרפואית לנכות כדרוש.

(ג) לא יאוחר מתוך 3 חודשים מיום הגשת הבקשה כאמור בתקנת משנה (א) לעיל תדון הועדה הרפואית בנכותו של העובד.

(ד) הועדה הרפואית תקבע אם החבר הוא נכה, קבעה הועדה הרפואית כי החבר נכה, תקבע הועדה הרפואית את דרגת הנכות, יום תחילתה ואת תקופת הנכות החזויה.

(ה) קביעת הועדה הרפואית כאמור בתקנת משנה (ד) לעיל, בצירוף חוות דעת מנומקת של הועדה הרפואית תועבר לאגודה ולמעביד.

(ו) האגודה תערוך חישוב פנסית הנכות בהתאם לקביעת הועדה הרפואית והתקנות ותודיע לחבר ולמעביד על זכויותיו תוך 30 יום מיום מתן החלטת הועדה הרפואית.

50. (א) האגודה רשאית לדרוש מנכה, להופיע מדי פעם לבדיקות רפואיות, כמו כן רשאית האגודה לדרוש ממנו מידי פעם מסמכים בנוגע להכנסתו מעבודה.

בדיקות רפואיות
והגשת מסמכים

(ב) לא הופיע החבר לבדיקות רפואיות ו/או לא המציא מסמכים כאמור, תהיה האגודה רשאית לעכב את תשלום פנסית הנכות עד למילוי האמור בתקנת משנה (א) דלעיל.

51. נפטר חבר נכה יהיו שאיריו זכאים לאותן זכויות לפי התקנות העומדות לשאיירי חבר שנפטר לפני גיל הפרישה, או לשאיירי פנסיונר שנפטר אחרי גיל הפרישה, הכל לפי הענין.

זכויות שאירי
חבר נכה

פרק י' - החזרת כספים

52. (א) חבר או שאירי חבר רשאים לבקש מהאגודה לשלם להם את הכספים הרשומים בחשבונו של החבר לפי החישוב המפורט בתקנה 54 שלהם הם זכאים על פי התקנות בהתמלא כל התנאים הבאים יחדיו:-

זכאות להחזרת
או העברת
כספים

(1) גותקו יחסי עובד ומעביד בין חבר ומעסיקו או נפטר החבר והומצא לאגודה אשור מתאים בכתב.

(2) הוגשה בקשה לעזיבת הקרן ולהחזרת הכספים או להעברתם לקופת גמל עמה אין לאגודה הסדר להבטחת רציפות זכויות פנסיה.

(3) נתמלאו הוראות תקנות מס הכנסה והוראות הגוף המפקח כמשמעותן בתקנות מס הכנסה³⁹.

(4) החבר או שאיריו לא קבלו פנסיה מהקרן.

(ב) פנסיונר או שאירי פנסיונר אינם זכאים להחזרת כספים כאמור לעיל.

53. הכספים הרשומים בחשבונו של החבר יוחזרו לחבר או לשאייריו בהתאם להוראות הסכם קיבוצי או צו שר העבודה והרווחה לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיצויים, התשכ"ג-1963 ו/או בהתאם להוראות תקנה 55 להלן בהתמלא התנאים הבאים יחדיו:-

החזרת כספים
כשקיים הסכם
קיבוצי או צו לפי
סעיף 14 לחוק
פיצויי פיצויים

(א) נתמלאו תנאי הזכאות להחזרת או העברת כספים כאמור בתקנה 52 לתקנות.

(ב) חל על החבר ומעסיקו הסכם קיבוצי או צו של שר העבודה והרווחה בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיצויים, התשכ"ג-1963 הקובע או מאשר כי תשלום לקרן יבוא במקום או על חשבון פיצויי

39 ראה תקנות בפרק 11.03 לעיל.

פיטורים³⁵.

(ג) ההסכם הקבוצי כולו או חלקו או צו של שר העבודה והרווחה מהווים חלק בלתי נפרד של ההסכם שנחתם עם האגודה או שהאגודה חתומה עליו.

החזרת כספים
כשקיים הסכם
קיבוצי או צו לפי
סעיף 14 לחוק
פיצויי פיטורים

חישוב הסכום
שיחזר

54. הכספים הנזכרים בתקנה 52 או תקנה 53 לעיל יוחזרו (או יועברו לקופת גמל שעמה אין לאגודה הסדר להבטחת רציפות זכויות הפנסיה) לפי חישוב ערכי פדיון כפי שנקבע ע"י הגוף המפקח כמשמעותו בתקנות מס הכנסה³⁶.

החזרת כספים
לשאיירם

55. נפטר חבר שאין לו שאירים, או שאיריו אינם זכאים לפנסיה, יוחזרו הכספים הנזכרים בתקנה 52 או 53 לתקנות לאחד מסוגי האנשים המפורטים להלן פי סדר העדיפויות הבא:--

- (א) לזוכים על פי צוואה ושקויימה על ידי צו קיום) בשיעורים שייקבעו בצוואה.
(ב) באין זוכים על פי צוואה כאמור - האנשים (להוציא את המדינה) שביט משפט או בית דין דתי מוסמך יצהיר עליהם בצו ירושה כירשים על פי דין של חבר (להלן "ירשים").
(ג) באין ירשים כאמור - לאנשים שהחבר מינה אותם בהורעה לאגודה בהתאם לתקנון האגודה כנהנים בשיעורים שקבע (אם הוא קבע שיעורים) או בחלקים שווים (אם הוא לא קבע שיעורים) (להלן "נהנים").
(ד) אם תוך שבע שנים מיום פטירת המנוח לא תהיה כל פניה לקרון מצד מי מסוגי האנשים האמורים בתקנות משנה א"ג לתקנה זו ישארו הכספים הג"ל בקרן.

זכויות חבר או
שאיירי שהחזרו
להם כספים

56. שולמו לחבר או לשאיירי כספים, לא יהיה הוא או שאיריו זכאים לקבל פנסיה מהקרן. יותרת הכספים שטרם שולמו לחבר או לשאיירי - אם נותרה יתרה לתשלום - ישמשו כחסכון בלבד ויהיו פקדון בידי האגודה עד לתאריך תשלומם או העברתם לקופה אחרת בפועל.

פרק י"א - שמירת זכויות

שמירת זכויות

57. (א) נפסקו התשלומים לקרון ולא הוציא החבר כספים כאמור בפרק י' לתקנות (החזרת כספים) תשמרנה זכויותיו המלאות בקרן במשך 3 חודשים, אלא אם יש לחבר הסדר פנסיוני אחר הכולל נכות ושאיירים ואין החבר או שאיריו מוותרים על הזכויות האחרות לטובת הקרן ולמעט מי שהל עליו הסדר לרציפות זכויות הפנסיה³⁷.

35 ראה סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963, התקנות לפיו והפסיקה בחלק 10.10 לכרך א' בקובץ. לענין זכויות חברים שפרשו מהעבודה ומשכו את הכספים שעמדו לרשותם בקופת גמל, ראה דב"ע שם/3-6, קופת התגמולים של עובדי הלשכה ראשית של קק"ל - זכריה כהן ואח'; פד"ע כרך י"א, עמ' 225, בו נקבעי כי לחברים כאמור אין כל זיקה לשינוי שיטת שיערוך הצופה פני עתיד, על סמך מצב כלכלי במשק בשנה שלאחר פרישתם.

36 ראה התקנות בפרק 11.03 לעיל. שיטת החישוב להחזרת כספים לחברים עוזבים או לשאייריהם שונתה, לפי ערכי פדיון; ובוטלו ניכוי דמי סיכון ביטוח שאירים ונכות. בדב"ע מד/5-6, אפרים כץ - קרן הגמלאות המרכזית; פד"ע כרך ט"ז, עמ' 331, אושרה שיטת החישוב להחזרת כספים על פיה לא שילמה הקרן רווחים על סכומים שהחבר קיבל כהלוואה, דהיינו שולמו רווחים רק על הסכומים שהיו בקרן מעת לעת. כן ראה בענין זה דב"ע לו/34-3, שלמה בן יהודה - חב' גן החיות ת"א; פד"ע כרך ח', עמ' 106, הקובע כי משבחר עובד שלא לוותר על זכותו לפנסיה והכספים נשארו בקופת קרן הפנסיה, למימוש המטרות הגלומות בפנסיה מקיפה, לא יצא המעביד ודי חובת תשלום פיצויי הפיטורים המגיעים כחוק. עובד הבוחר לקבל את כל הכספים ששולמו לקרן, כולל תשלומי המעביד, יצא ידי חובתו לתשלום פיצויי הפיטורים ועליו רק להוסיף לכיסוי ההפרש, אם ישנו כזה. כאן ראה דב"ע לח/87-3, יאיר שבט - בנק הפועלים; פד"ע כרך י' עמ' 62, הקובע כי כאשר קיימת טענה שמגיעים פיצויים בסכום העולה על הסכומים שהצטברו מתשלומי המעביד לקרן, אין מקום לדחות את התביעה על הסף בשל תוראות סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים. בהמשך דן ביה"ד הארצי בשאלת ההתניה מראש על פיצויי פיטורים, ראה שם בעמ' 71, וקביעתו כי חילוקי דעות בין עובד למעביד בשאלה אם היחסים שביניהן הסתיימו ב"התפטרות מוסכמת", או אם העובד פוטר, אינה בר-בוררות. כן ראה דב"ע שם/9-4, ההסתדרות הכללית - ארגון עובדי צה"ל ואח' - מדינת ישראל ומבטחים, פד"ע כרך י"ב, עמ' 8.

37 ראה ההסכמים להבטחת רציפות זכויות פנסיה בחלק 11.11 להלן.

קרן ביטוח ופנסיה לפועלים חקלאיים - תקנות קרן פנסיה מקיפה -
 (ב) (1) לאחר שלושת החודשים הראשונים הנ"ל, יקבעו זכויותיו של החבר (לפנסית זיקנה או נכות) או של שאיריו (לפנסית שאירים ולמענק ביטוח הרדי) על-פי ההסדר להבטחת רציפות זכויות הפנסיה.
 (2) האמור בתקנת משנה (ב) (1) לעיל יתול גם על חבר ששמר זכויותיו בקרן ולא עבר לקרן אחרת, ו/או על חבר שעבר מהקרן לקרן פנסית יסוד או להיפך.
 (ג) גותקו יחסי עובד ומעביד בין החבר ומעסיקו, ישמרו זכויותיו של החבר בקרן כאמור לעיל, כל עוד לא קיבל החבר בפועל כספים הנובעים מעזיבת הקרן.
 (ד) השכר הקובע לצורך חישוב פנסית זיקנה לחבר ששמר על זכויותיו בקרן ולא עבר לקרן אחרת יהיה לפי טבלאות השכר של האגוד הארצי של הפועלים החקלאיים השכירים בהתאם למקצועו ותפקידו של החבר כמפורט בטבלאות הנ"ל ובצרוף שנות הוותק שצבר בפועל עד מועד הפסקת התשלומים לקרן.

שמירת זכויות

פרק י"ב - המשכת חברות

58. (א) (1) גותקו יחסי עובד ומעביד בין החבר ומעסיקו, תמה לגביו תקופת אכשרה לנכות ושאירים ועבר לעבוד במקום עבודה שאינו קשור בהסדר פנסיה מקיפה או פנסיה תקציבית ומקום העבודה אינו חייב להיות קשור בהסדר פנסיה מכוח הסכם קיבוצי ו/או צו הרחבה או שהיה לעצמאי, יהיה רשאי להמשיך חברותו בקרן בתנאי שלא הוציא את הכספים שהצטברו לזכותו בקרן וישולם לאגודה תשלום מלא לקרן בשיעור שנקבע בתקנה 3 לתקנות, הכל בתנאים שיקבעו בהסכם בין החבר לאגודה.
 (2) שכרו של חבר הממשיך חברותו כאמור לעיל יקבע בהסכם בין החבר והאגודה.
 (ב) הבקשה להמשכת חברות בקרן כאמור בתקנות משנה (א) ו-(ב) לעיל תוגש לאגודה תוך 6 חודשים מיום הפסקת העבודה.

המשכת חברות

פרק י"ג - רציפות ושמירת זכויות

59. (א) הסדר להבטחת רציפות זכויות הפנסיה - כהגדרתו בסעיף 1 של התקנות שבה מאוזכר נספח א' לתקנות³⁸.
 (ב) חבר שהיה חבר בקרן ו/או בקרן פנסיה יסוד של האגודה והוציא את הכספים שהצטברו לזכותו וחדש חברותו בקרן, יקבעו זכויותיו של החבר או שאיריו על פי הוראות ההסדר להבטחת רציפות זכויות פנסיה.
 (ג) חבר שהיה חבר בקרן ו/או פנסיה יסוד של האגודה ו/או בקרן פנסיה אחרת עמה יש לאגודה הסכם להבטחת רציפות זכויות פנסיה, יקבעו זכויותיו על פי הוראות ההסדר להבטחת רציפות זכויות הפנסיה.
 (ד) הסכמים שנעשו ושייעשו בין האגודה לבין מוסדות וגופים אחרים בדבר הסדר רציפות זכויות מהווים ויהיו חלק בלתי נפרד מתקנות אלה.

רציפות ושמירת זכויות

פרק י"ד - הוראות כלליות

60. גימלאות ו/או כספים אחרים אשר יש לשלם עפ"י תקנות אלה עקב פטירת חבר או פנסיונר לרבות נכה אינם נכללים בעזבון המנוח אלא אם נאמר בתקנות אלה במפורש אחרת³⁹.
 המונחים "שאירים", "זוכים עפ"י צוואה", "יורשים", "צו קיום", "צו קיום צוואה", "צו ירושה" המופיעים בתקנות אלה אין בכלל בהם בכל דרך שהיא כדי התנאה שגימלאות או כספים אחרים מגיעים או משתלמים לעזבון.

גימלאות ו/או כספים אחרים שיש לשלם עפ"י תקנות אלה אינם נכללים בעזבון

38 ניתן בפרק 11.11.1 להלן.

39 ראה סעיף 147 לחוק הירושה, התשכ"ה-1965; ס"ח 446, התשכ"א, עמ' 63 קובע כ-:

147. סכומים שיש לשלם עקב מותו של אדם על פי חוזה - ביטוח, על פי חברות בקופת-קינזה או בקופת-תגמולים או על פי עילה דומה, אינם בכלל העזבון, וזאת אם הותנה שהם מגיעים לעזבון.
 כן ע"א 293/72, י. פילוסוף, עו"ד נ. "תעוז" קופת תגמולים לשכירים בע"מ; פד"י כרך כ"ז (2), עמ' 535, שקבע כי כתובה היא בבחינת חוב הרובץ על העיזבון ולכן אין אפשרות לגבותה מתוך כספים המגיעים מקופת התגמולים "תעוז" משום שהם אינם מהווים חלק מהעזבון. שום נושה אינו יכול לגבות חובותיו מאת אדם שלטובתו נעשה חוזה ביטוח חיים על ידי המוריש.

דין תשלומים על פי ביטוח וכ"ו

קרן ביטוח ופנסיה לפועלים חקלאיים - תקנות קרן פנסיה סקירה

חוקת
לקניית גיל

61. (א) צויהנה שנת לידתו של חבר בתעודת זהות ולא צויהנו חודש ויום לידתו חזקה שנוולד באחד ביולי של אותה שנה.

(ב) צויהן חודש לידתו של חבר בתעודת הזהות ולא צויהן יום לידתו חזקה שנוולד ביום ה-15 של אותו חודש.

(ג) גקבע לחבר על ידי בית המשפט מתח גילים רואים אותו לענין תקנות אלה כמי שנוולד באמצע התקופה של מתח הגילים.

(ד) שינוי ברישום הגיל יחייב את האגודה רק אם הוא נעשה לפני מועד הפרישה על יסוד פסק דין של בית משפט מוסמך ושבהתאם לפסק דין זה תוקן הגיל בתעודת הזהות.

מועד תשלום
הפנסיה ושעורה
לאחר תיקון גיל

62. (א) חבר אשר שינה את גילו וזכאי עקב כך לתשלום פנסיה מהאגודה תשולם לו פנסיה ממועד מתן פסק הדין המשנה את גילו או ממועד אשר בו חל לפי פסק הדין גיל הפרישה או גיל אחר המאפשר לשלם לו פנסיה הכל לפי המועד המאוחר יותר.

(ב) שעור הפנסיה של חבר אשר שינה את גילו יחושב לפי היחס בין מספר שנות החברות אשר צבר בפועל למספר שנות החברות אשר אותם יכול היה לצבור אילו לא שינה את גילו אך לא יהיה פחות מ-2% לכל שנת חברות שצבר בפועל.

מועד תשלום
הפנסיה

63. האגודה תשלם פנסיה לזכאים מידי חודש בחודשו, בתום החודש שבגינו היא משלמת את הפנסיה.

יישוב סכסוכים
הגדרות

פרק ט"ו - יישוב סכסוכים

64. (א) הגדרות

"תובע" — משמעו, לענין תקנה זו, כל אחד מאלה:—

- (1) חבר באגודה ("יקרא להלן:—"חבר"), או פנסיונר שלה (מי שמקבל פנסיה מהאגודה לרבות זכאי לפנסיה);
- (2) מי שהיה חבר או מי שהיה פנסיונר של האגודה;
- (3) שאיר או יורש או חליף של חבר או של פנסיונר של האגודה, או של מי שהיה חבר או פנסיונר של האגודה;
- (4) כל מי שזכאי להנות או כל מי שנהנה מהטבה כלשהי של האגודה, מכוח זכותו של חבר או פנסיונר או חליפו או טוען לזכות כזו.

"סכסוך" —

חלוקי דעות שיהיו בין האגודה לבין תובע או בין תובעים לבין עצמם, בכל הגוגע לזכויות וחובות התובע כלפי האגודה וזכויותיה וחובותיה כלפיו, ככל שהם גובעים מחברות באגודה, לרבות תביעה כספית מכל סוג ולרבות ערעור על החלטת ועדה רפואית של האגודה (להלן "ערעור בענין רפואי").

הקמת ועדות
הערעורים והרכבן

(ב) (1) סכסוך יתברר בפני ועדת הערעורים לעניני קרן ביטוח ופנסיה לפועלים חקלאיים ובלתי מקצועיים בישראל, אגודה שיתופית בע"מ, למעט סכסוך שענינו ברציפות זכויות עם קרן פנסיה הסתדרותית אחרת שיתברר בפני ועדת הערעורים לעניני רציפות זכויות. (2) תוקמנה ועדת ערעורים לעניני קרן ביטוח ופנסיה לפועלים חקלאיים ובלתי מקצועיים בישראל, אגודה שיתופית בע"מ, וועדת הערעורים לענין רציפות זכויות (שכל אחת מהן תיקרא להלן - "ועדת הערעורים"), י"ר ועדת הערעורים וחבריה ימונו על ידי האגף לבטחון סוציאלי של ההסתדרות הכללית, שיהיה מוסמך לסיים כהונת כל אחד מהם ולמנות אחר תחתיו.

בועדת הערעורים לא יכהן מי שמשמש חבר בהנהלת האגודה או עובד של האגודה.

(3) ועדת הערעורים תהא בהרכב בלתי זוגי של לא פחות מ-3 חברים.

בירור סכסוכים
בערכאה ראשונה

(ג) (1) המנין החוקי בדיוני ועדת הערעורים יהא רוב חברי הועדה ובהם היו"ר שלה; אם יהא נוכח מספר זוגי של חברים תהיה ליו"ר הועדה זכות הדעה המכרעת.

(2) בדונה בסכסוך בענין רפואי מוסמכת ועדת הערעורים להפנות תובע לבדיקה בפני הועדה הרפואית העליונה לעניני קרנות הפנסיה אשר ליד בית החולים בלינסון (להלן:

קרן ביטוח ופנסיה לפועלים חקלאיים - תקנות קרן פנסיה מקיפה - "הועדה הרפואית העליונה". ממציא הועדה הרפואית העליונה הם סופיים בשאלות הרפואיות.

בירור סכסוכים
בערכאה ראשונה

(3) לפני הפנייתו של תובע לבדיקה כאמור לעיל תבהיר ועדת הערעורים לתובע את סופיות ממצאיה של הועדה הרפואית העליונה לענין מצבו הרפואי ותקבל את הסכמתו לכך בכתב: לא ניתנה הסכמה כאמור, תפסיק ועדת הערעורים לדון בסכסוך.

(4) הפסיקה ועדת הערעורים לדון בסכסוך בענין רפואי מפאת העדר הסכמת תובע כאמור בסעיף (3) לעיל זכאי כל צד להגיש תובענה בסכסוך לבית דין לעבודה תוך 45 ימים מיום הפסקת הדין בפני הועדה.

(5) ועדת הערעורים תקבע את סדרי עבודתה ודיוניה; היא לא תהיה קשורה בדיני הראיות ובסדרי הדין הגהוגים בבית משפט ובבתי-דין לעבודה ותפסוק בהתאם לתקנון האגודה ולתקנות קרנותיה.

(6) ועדת הערעורים תסיים דיוניה תוך שלושה חודשים מיום הגשת התביעה לברור הסכסוך ותמציא החלטתה לצדדים בדואר רשום.

(ד) (1) על החלטת ועדת הערעורים (למעט ממצאיה של הועדה הרפואית העליונה), זכאי כל צד לערער לפני רשות השיפוט הארצית של ההסתדרות (להלן: "רשות השיפוט") או להעביר הסכסוך לבית-דין לעבודה ע"י הגשת תובענה.

בירור סכסוכים
בפני רשות השיפוט
ובית-דין לעבודה

(2) ערעור לרשות השיפוט יש להגיש תוך 45 ימים מתאריך משלוח החלטת ועדת הערעורים. תובענה לבית-הדין לעבודה יש להגיש תוך התקופה הנ"ל או תוך 45 ימים ממועד הפסקת הליכים בפני רשות השיפוט, לפי המאוחר שביניהם.

(3) בהעדר ערעור או תובענה, כאמור לעיל תהיה החלטת ועדת הערעורים סופית ותחייב את הצדדים.

(4) עם הגשת ערעור או תובענה כאמור לעיל יעוכב ביצוע החלטת ועדת הערעורים עד לסיום ההליכים בערעור או בתובענה.

(ה) (1) רשות השיפוט תדון בסכסוך כבורר, על פי חוק הבוררות, התשכ"ח - 1968 (להלן "חוק הבוררות") היא תקבע את סדרי עבודתה ודיוניה ותפסוק בהתאם לתקנון האגודה ולתקנות קרנותיה.

הדין בפני
רשות השיפוט -
בוררות

(2) גידן ערעור בפני רשות השיפוט, יהיה פסק דינה סופי ומחייב את הצדדים ודינו לכל דבר וענין כדין פסק בוררין על פי חוק הבוררות³⁹.

39 לפי הוראות ועדת הבקורת המרכזית נקבעו בתקנות קופות הגמל ההסתדרותיות, סעיף בדבר יישוב סכסוכים והוא ניתן כאן כפי שתוקן על ידי הנהלת הקרן לרגל חקמת רשות השיפוט בהסתדרות, ראה תקנות סדרי הדין, בפרק 10.1.8.7 בכרך א' לקובץ, כן ראה בענין זה הסעיפים הנוגעים להליכי בורות בפרק 10.1.5 - שם, וכן לענין מהותו של ההסדר בפרק זה דב"ע לז/6-2 קרן הגמלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות בע"מ - משה טור; פד"ע כרך ט', עמ' 62; וכן דב"ע מד/6-6, "מבטחים" - שלומית בנדל ואח' (לא פורסם) בו התקבלה תביעת המערערת למחוק את התביעה מפאת היותה "בטרם עת" וכי לעל המשיבים למצות תחילה את ההליכים בפני הוועדה לערעורים, תוך אזכור האמור בדב"ע לז/5-2, א. קניג - ועדת הבחירות למועצת עובדי האוניברסיטה העברית ואח'; פד"ע כרך ג', עמ' 143, בדבר מיצוי ההליכים הפנימיים כתנאי מוקדם ובל יעבור לפנייה לערכאה שיפוטית. על מהות סעיף זה בדבר יישוב סכסוכים נאמר בדב"ע מד/6-6, הנ"ל כי התקנה נותנת ביטוי לדרך המוסכמת על הצדדים ליישוב סכסוכים ביניהם, בהליכים פנימיים, שלב-שלב. דרך זו מועילה ומעשית ואין היא נועלת בפני הצדדים פניה לערכאה שיפוטית ובלבד שימוצו קודם לכן ההליכים הפנימיים. בפסה"ד החלקי נאמר כי ההליכים בפני ועדת הערעורים הם בגדר הליכים פנימיים ואינם בגדר בורות. דברים אלה מחייבים הסבר וההסבר. הוא שההליכים אינם בורות במשמעותה הרגילה, באשר פסקא (ח') שבתקנה 37 משאירה את הדלת פתוחה לפנייה לבית הדין לעבודה ורק אי-מיצוי דרך זו, מביאה לבוררות. לאור הוספת פסקא (ח') ניתן לומר כי המדובר אמנם בורות אך היא מותנית. יצור כלאיים - אך כך רצו. וראה לענין זה ולענין סמכות השיפוט להכריע בענין סמכותה, ת"א (ת"א) 26/88, אגד בע"מ נ. מרדכי וייסברג; פסי"ם התשמ"ט (ג), עמ' 477. כן ראה בפרק 10.2.2 לעיל, הדן גם בבוררות לפי חוק הבוררות.